Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2023/2429

3.11.2023.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2023/2429

(2023. gada 17. augusts),

ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē, dažiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un banānu nozarē, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1666/1999 un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 75. panta 2. punktu, 76. panta 4. punktu un 89. pantu,

tā kā:

(1) Regula (ES) Nr. 1308/2013 izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju, kas cita starpā aptver augļu un dārzeņu nozari, augļu un dārzeņu pārstrādes produktu nozari un banānu nozari. Turklāt regula pilnvaro Komisiju pieņemt deleģētos aktus un īstenošanas aktus par tirdzniecības standartiem, kas piemērojami šajās nozarēs vai šo nozaru produktiem.

(2) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011 ([2]) nosaka detalizētus noteikumus attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari, proti, paredz tirdzniecības standartus, kas piemērojami visiem svaigiem augļiem un dārzeņiem, un detalizētus noteikumus, kā pārbauda to atbilstību tirdzniecības standartiem. Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1333/2011 ([3]) nosaka banānu tirdzniecības standartus, noteikumus, kā pārbauda atbilstību minētajiem tirdzniecības standartiem, un prasības attiecībā uz paziņojumiem banānu nozarē. Komisijas Regula (EK) Nr. 1666/1999 ([4]) nosaka detalizētus noteikumus par dažu žāvētu vīnogu šķirņu obligātajām tirdzniecības īpašībām. Minētās regulas tika pieņemtas, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007 ([5]). Kopš tā laika Regula (EK) Nr. 1234/2007 ir aizstāta ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013, kurā ietvertas pilnvaras, kuru pamatā ir pilnvarojuma tiesiskais regulējums, kas ieviests ar Lisabonas līgumu.

(3) Lai saskaņotu un vienkāršotu noteikumus par tirdzniecības standartiem, par atbilstības pārbaudēm un par paziņojumiem iepriekš minētajās nozarēs, iekļautu grozījumus, kuru vajadzību apliecinājusi pieredze, un noteikumus salāgotu ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 piešķirtajām pilnvarām, ir lietderīgi tos apvienot vienā noteikumu kopumā, kas ietverts deleģētajā regulā un īstenošanas regulā, bet Regulu (EK) Nr. 1666/1999 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011 atcelt.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.
([2]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011 (2011. gada 7. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari (OV L 157, 15.6.2011., 1. lpp.).
([3]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1333/2011 (2011. gada 19. decembris), ar ko nosaka tirdzniecības standartus banāniem, noteikumus minēto tirdzniecības standartu atbilstības pārbaudei un prasības attiecībā uz paziņojumiem banānu nozarē (OV L 336, 20.12.2011., 23. lpp.).
([4]) Komisijas Regula (EK) Nr. 1666/1999 (1999. gada 28. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/96 piemērošanai attiecībā uz dažu žāvētu vīnogu šķirņu obligātajām tirdzniecības īpašībām (OV L 197, 29.7.1999., 32. lpp.).
([5]) Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.).

(4) Regulas (ES) Nr. 1308/2013 75. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts pilnvaro Komisiju noteikt tirdzniecības standartus, kas attiecīgi piemērojami augļiem un dārzeņiem, pārstrādātiem augļiem un dārzeņiem un banāniem. Atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punktam augļus un dārzeņus, kurus paredzēts patērētājiem pārdot svaigus, drīkst tirgot tikai tad, ja tiem ir laba, pieņemama un tirdzniecībai atbilstoša kvalitāte un ja ir norādīta izcelsmes valsts. Lai panāktu minētās normas vienādu īstenošanu, ir lietderīgi paredzēt vispārīgu tirdzniecības standartu, kas piemērojams visiem svaigiem augļiem un dārzeņiem, un to detalizēti izklāstīt.

(5) Attiecībā uz augļiem un dārzeņiem, kam piemēro Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punktu, to specifiskie tirdzniecības standarti būtu jāpatur spēkā, pamatojoties uz to nozīmīguma novērtējumu, kurā jo īpaši ņemti vērā produkti, kas joprojām ir vērtības izteiksmē visvairāk tirgotie produkti, kā liecina skaitļi *Eurostat* atsauces datubāzē *Comext*, kurā apkopota detalizēta statistika par preču starptautisko tirdzniecību.

(6) Uz augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un nogatavinātiem banāniem neattiecas ne Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punkts, ne specifisks tirdzniecības standarts. Tomēr izcelsmes marķējums patērētājiem ir svarīgs un nepieciešams, kā uzsvērts Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumā "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" ([6]) ("stratēģija "No lauka līdz galdam""), kura mērķis turklāt ir palielināt patērētāju iespējas pārtiku izvēlēties uz informācijas pamata un ilgtspējīgi, un tāpēc izcelsmes marķējumam vajadzētu būt obligātam arī šādiem produktiem, kas paredzēti tiešam patēriņam pēc tādām vienkāršām darbībām kā žāvēšana vai nogatavināšana.

(7) Ņemot vērā Savienībā tirgoto banānu šķirņu un tirdzniecības prakšu plašo klāstu, būtu jāpatur spēkā obligātie standarti, kas piemērojami nenogatavinātiem zaļiem banāniem. Tomēr, lai tirdzniecībai neradītu nevajadzīgus šķēršļus, ir lietderīgi banānu tirdzniecības standartu salāgot ar Pārtikas kodeksu (*Codex Alimentarius*) un to paplašināt, iekļaujot vēl vairāk šķirņu. Lai stratēģijas "No lauka līdz galdam" kontekstā mazinātu pārtikas izšķērdēšanu un pārtikas zudumu, jo īpaši ļaujot porciju veidošanai pieiet elastīgāk, ir lietderīgi izlaist Pārtikas kodeksā noteikto minimumu, ka vienā ķekarā vai tā daļā jābūt vismaz četriem banāniem. Ņemot vērā izvirzītos mērķus, ir lietderīgi atļaut banānu ražotājām dalībvalstīm pašu produkcijai savā teritorijā piemērot valsts standartus, ja to noteikumi nav pretrunā Savienības standartiem un nekavē banānu brīvu apriti Savienībā.

(8) Būtu jāņem vērā, ka klimatiskie faktori Madeirā, Azoru salās, Algarvē, Kanāriju salās, Krētā, Lakonijā un Kiprā sarežģī ražošanas apstākļus. Tāpēc dažu veidu banāni, ja tos audzē minētajos ģeogrāfiskajos apgabalos, neattīstās līdz starptautiskajā standartā noteiktajam minimālajam garumam. Minētajos gadījumos šādus banānus būtu jāatļauj tirgot.

(9) Lai tirdzniecībai neradītu nevajadzīgus šķēršļus gadījumos, kad atsevišķiem produktiem ir noteikti specifiski tirdzniecības standarti, minētajiem standartiem vajadzētu būt standartiem, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija (*UNECE*). Ja specifiski tirdzniecības standarti Savienības līmenī nav pieņemti un ja produktu turētājs spēj pierādīt, ka tie atbilst kādam no piemērojamajiem *UNECE* standartiem, produkti būtu jāuzskata par vispārīgajam tirdzniecības standartam atbilstošiem.

(10) Lai ņemtu vērā stratēģiju "No lauka līdz galdam" un patērētāju intereses, tirdzniecības standartos visās nozarēs, uz kurām attiecas šī regula, būtu jāsaglabā augstas kvalitātes prasības, par kurām pastāv starptautiska vienprātība, un vienlaikus jāveicina alternatīvi lietojumi, lai nepieļautu pārtikas zudumu un pārtikas izšķērdēšanu gadījumos, kad produkti standartam neatbilst. Minētajam būtu jāattiecas uz visiem produktiem, kas *UNECE* tirdzniecības standartos noteiktajām II šķiras prasībām neatbilst, taču vēl aizvien ir ēdami. Tāpēc attiecībā uz dažiem produktiem, kas paredzēti pārstrādei vai ko ražotājs tiešā veidā pārdod patērētājiem, būtu jāparedz atbrīvojumi no tirdzniecības standartu piemērošanas.

([6]) COM(2020) 381 final.

(11) Dažiem augļu un dārzeņu produktiem var būt īpašības, kas piemērojamajiem tirdzniecības standartiem neatbilst. Taču minēto produktu tradicionālā audzēšana un vietējais patēriņš var būt iegājusies prakse. Lai nodrošinātu, ka produktus, kurus vietējās kopienas uzskata par derīgiem patēriņam, bet kuri Savienības tirdzniecības standartiem neatbilst, neliedz tirgot vietējā tirgū, minētie produkti no Savienības tirdzniecības standartiem būtu jāatbrīvo, izņemot gadījumus, kad šis atbrīvojums varētu kavēt vai izkropļot konkurenci būtiskā iekšējā tirgus daļā vai apdraudēt brīvo tirdzniecību vai Līguma 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

(12) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 4. punktu attiecībā uz vairākiem augļu un dārzeņu produktiem no tirdzniecības standartiem var atkāpties, lai mazinātu administratīvo slogu gan tirgotājiem, gan iestādēm, kuras veic kontroles. Tomēr izcelsmes marķēšana ir patērētājiem nepieciešama, un, lai saskaņā ar stratēģijas "No lauka līdz galdam" politiskajām ievirzēm sniegtu vairāk informācijas, kas dotu patērētājiem iespēju izdarīt informācijā balstītu izvēli, šādu produktu izcelsmes valsts norādei vajadzētu būt obligātai.

(13) Lai tirgotājiem mazinātu administratīvo slogu, bet neietekmētu produktu kvalitāti, būtu jāvienkāršo tirdzniecības standarti, kas attiecas uz ziedošanai paredzētiem produktiem. Ja produkts ir skaidri marķēts ar informāciju, ka tas paredzēts ziedošanai, citām marķējumā norādāmajām ziņām vajadzētu būt fakultatīvām. Tomēr, lai pasargātu ziedojuma saņēmēju, produkta kvalitātei būtu jāatbilst vispārīgajam tirdzniecības standartam.

(14) Lai nodrošinātu, ka pārbaudes var veikt pienācīgi un rezultatīvi, rēķiniem un pavaddokumentiem, kas nav domāti patērētājiem, būtu jāsatur noteikta pamatinformācija, kura iekļauta tirdzniecības standartos.

(15) Informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas tirdzniecības standartos, būtu skaidri jānorāda uz iepakojuma un/vai etiķetes. Lai nepieļautu krāpniecību un patērētāju maldināšanas gadījumus, informācijā iekļaujamajām ziņām, kas prasītas tirdzniecības standartos, vajadzētu būt patērētājiem pieejamām pirms pirkuma izdarīšanas, arī tālpārdošanas gadījumā, kuras sakarā gūtā pieredze liecina, ka pastāv krāpniecības risks un risks, ka standartu piedāvātā patērētāju tiesību aizsardzība tiks ignorēta.

(16) Lai patērētājus nemaldinātu attiecībā uz šķiru, informācijā iekļaujamajās ziņās, kas prasītas mazumtirdzniecības posmā, nebūtu jālieto tādi apzīmējumi kā "izcils", "pirmklasīgs" vai līdzīgi formulējumi, kuru lietošana produkta faktiskās kvalitātes apzīmēšanai nav reglamentēta, – neatkarīgi no iespējas norādīt jebkādu citu informāciju, piemēram, "pārvadāts pa gaisu", vai līdzīgu faktos balstītu informāciju, kas patērētāju nemaldina.

(17) Lai patērētājus nemaldinātu attiecībā uz produktu izcelsmi, izcelsmes valsts norādei vajadzētu būt labāk redzamai nekā norādei par iepakotāja valsti.

(18) Atsaucoties uz patērētāju pieprasījumu, iepakojumi, kas satur dažādu produktu vai produkta paveidu maisījumus, uz kuriem attiecas šī regula, tirgū kļūst arvien izplatītāki. Godīgas tirdzniecības principi prasa, lai produktiem vai produkta veidiem, ko pārdod vienā iepakojumā, būtu vienāda kvalitāte. Tādu produktu gadījumā, attiecībā uz kuriem Savienības standarti nav pieņemti, to var nodrošināt, piemērojot vispārīgus noteikumus. Tālab būtu jānosaka marķēšanas prasības, kas piemērojamas dažādu produktu vai produkta paveidu maisījumiem vienā iepakojumā. Tām vajadzētu būt mazāk stingrām nekā tirdzniecības standartos noteiktajām prasībām, jo maisījumu marķēšana ir apgrūtinošāka un prasību piemērošana varētu likt šķēršļus minēto produktu tirdzniecībai.

(19) No trešām valstīm importētiem augļiem un dārzeņiem jāatbilst tirdzniecības standartiem vai tiem līdzvērtīgiem standartiem. Tāpēc būtu jānosaka nosacījumi, ar kādiem uzskata, ka ir panākta importēto produktu līdzvērtīga atbilstība Savienības tirdzniecības standartiem.

(20) Lai tirgus dalībniekiem un valstu pārvaldes iestādēm dotu pietiekami daudz laika pielāgoties ar šo regulu ieviestajām izmaiņām, šī regula būtu jāpiemēro no 2025. gada 1. janvāra.

(21) Ņemot vērā būtisko saikni starp Regulā (ES) Nr. 1308/2013 noteiktajām pilnvarām attiecībā uz noteikumiem par tirdzniecības standartiem, par augļu un dārzeņu nozares produktu kvalitātes prasību minimumu un par importēto produktu atbilstību Savienības tirdzniecības standartiem, ir lietderīgi minētos noteikumus noteikt vienā deleģētajā aktā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

IEVADA NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī regula noteic noteikumus, ar kuriem Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz tirdzniecības standartiem, kas minēti tās pašas regulas 75. panta 1. punktā, tirdzniecības prasību minimumu, kas minēts tās pašas regulas 76. pantā un piemērojams augļu un dārzeņu nozares produktiem, kurus paredzēts pārdot svaigus, un importētu produktu atbilstību Savienības tirdzniecības standartiem, kura minēta tās pašas regulas 89. pantā.

2. Šo regulu piemēro šādām nozarēm un produktiem:

a) augļu un dārzeņu nozare, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta i) apakšpunktā;

b) žāvēti augļi ar KN kodu 0804 20 90, 0806 20 un ex 0813, kas uzskaitīti minētās regulas I pielikuma X daļā;

c) banāni ar KN kodu 0803 90 10, kas norādīti minētās regulas I pielikuma XI daļā.

3. Šīs regulas piemērošanas vajadzībām produkta izcelsmes valsti nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 ([7]) 60. pantu.

II NODAĻA

TIRDZNIECĪBAS STANDARTI

2. pants

Vispārīgais tirdzniecības standarts, kas piemērojams 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem augļiem un dārzeņiem

1. Vispārīgais tirdzniecības standarts, kas piemērojams 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem augļiem un dārzeņiem, sastāv no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punkta prasībām.

Augļi un dārzeņi, kas minēti 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, atbilst minētajam vispārīgajam tirdzniecības standartam, izņemot gadījumus, kad uz tiem attiecas specifisks tirdzniecības standarts.

Vispārīgais tirdzniecības standarts ir detalizēti izklāstīts šīs regulas I pielikuma A daļā.

2. Taču, ja 1. punktā minēto augļu un dārzeņu turētājs spēj pierādīt, ka produkti atbilst kādam spēkā esošam standartam, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija (*UNECE*), produktus uzskata par 1. punktā minētajam vispārīgajam tirdzniecības standartam atbilstošiem.

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

3. Šā panta piemērošanas vajadzībām "turētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kuras turējumā atrodas attiecīgie produkti vai kura tos piedāvā tālpārdošanā vai pārdošanā ar jebkādiem digitāliem līdzekļiem.

3. pants

Dažu augļu un dārzeņu pārstrādes produktu un nogatavinātu banānu izcelsmes norāde

Izcelsmes valsti norāda šādiem produktiem:

a) žāvēti augļi ar KN kodu ex 0813, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikuma X daļā;

b) žāvētas vīģes ar KN kodu 0804 20 90;

c) žāvētas vīnogas ar KN kodu 0806 20;

d) nogatavināti banāni ar KN kodu 0803 90 10, kuru nogatavināšana notikusi Savienības teritorijā.

4. pants

Specifiski augļu un dārzeņu tirdzniecības standarti un banānu tirdzniecības standarti

1. Tiek prasīta šādu produktu vai nozaru atbilstība I pielikuma B daļā noteiktajiem specifiskajiem tirdzniecības standartiem:

a) āboli;

b) citrusaugļi;

c) kivi;

d) salāti, krokainās un platlapu endīvijas;

e) persiki un nektarīni;

f) bumbieri;

g) zemenes;

h) paprika;

i) galda vīnogas;

j) tomāti;

k) banāni.

2. Šā panta 1. punkta k) apakšpunkta vajadzībām piemēro turpmāk minēto:

a) banānu nozares specifiskais tirdzniecības standarts ir noteikts I pielikuma B daļas 11. daļā, un to piemēro minētā pielikuma papildinājumā uzskaitīto šķirņu banāniem, izņemot pārstrādei paredzētus banānus. Šo tirdzniecības standartu banāniem, kuru izcelsme ir trešās valstīs, piemēro posmā, kad tos laiž brīvā apgrozībā, banāniem, kuru izcelsme ir Savienībā, – posmā, kad notiek pirmā izkraušana Savienības ostā, un banāniem, ko patērētājam ražošanas reģionā piegādā svaigā veidā, – posmā, kad tos izved no iepakošanas angāra;

b) specifiskais tirdzniecības standarts, kas minēts a) apakšpunktā, tālākos tirdzniecības posmos neietekmē tādu valsts noteikumu piemērošanu, kuri:

   i) nekavē tādu banānu brīvu apgrozību, kuru izcelsme ir trešās valstīs vai citos Savienības reģionos un kuri atbilst pirmajā daļā minētajam tirdzniecības standartam, un

   ii) nav nesaderīgi ar pirmajā daļā minēto tirdzniecības standartu.

5. pants

Izņēmumi un atbrīvojumi no tirdzniecības standartu piemērošanas

1. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 2. un 3. punkta:

a) netiek prasīta šādu produktu atbilstība tirdzniecības standartiem:

i) produkti, kas skaidri marķēti ar vārdiem "paredzēts pārstrādei" vai "dzīvnieku barībai" vai citu līdzīgu formulējumu un:

— ir paredzēti rūpnieciskai pārstrādei vai

— mazumtirdzniecībā tiek piedāvāti patērētājiem personīgai lietošanai un ir paredzēti patērētāju veiktai pārstrādei, vai

— ir paredzēti šā punkta b) apakšpunkta xvii) punktā minēto produktu sagatavošanai, vai

— ir paredzēti dzīvnieku barībai vai citiem nepārtikas lietojumiem;

ii) produkti, ko ražotājs pārdod tieši patērētājiem personīgai lietošanai viņu saimniecībā vai – konkrētā ražošanas apgabalā, ko noteikusi kompetentā iestāde:

— vietējā tirgū vietā, kas rezervēta tikai ražotājiem, vai

— tiešās piegādes ceļā;

iii) produkti, ko pārdod kā ēdamus dīgstus pēc tādu augu sēklu diedzēšanas, kas klasificēti pie Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikuma IX daļā uzskaitītajiem augļiem un dārzeņiem;

iv) konkrēta reģiona produkti, ko minētā reģiona mazumtirdzniecībā pārdod labi iedibināta tradicionāla vietējā patēriņa gadījumā vai pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos ar šā panta 4. punktā noteiktajiem nosacījumiem;

b) netiek prasīta šādu produktu atbilstība tirdzniecības standartam, izņemot attiecībā uz Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punktā minēto izcelsmes valsts norādi:

i) savvaļas sēnes ar KN kodu ex 0709 51 līdz ex 0709 56 un 0709 59;

ii) kaperi ar KN kodu 0709 99 40;

iii) rūgtās mandeles ar KN kodu 0802 11 10;

iv) lobītas mandeles ar KN kodu 0802 12;

v) lobīti lazdu rieksti ar KN kodu 0802 22;

vi) lobīti valrieksti ar KN kodu 0802 32;

vii) lobītas pistācijas ar KN kodu 0802 52;

viii) lobīti makadāmiju rieksti ar KN kodu 0802 62;

ix) lobīti pīniju rieksti ar KN kodu 0802 92;

x) pekanrieksti ar KN kodu 0802 99 10;

xi) citādi rieksti ar KN kodu 0802 99 90;

xii) žāvēti miltu banāni ar KN kodu 0803 10 90;

xiii) žāvēti citrusaugļi ar KN kodu ex 0805;

xiv) tropu riekstu maisījumi ar KN kodu 0813 50 31;

xv) citādu riekstu maisījumi ar KN kodu 0813 50 39;

xvi) safrāns ar KN kodu 0910 20;

xvii) produkti, kuri klasificēti pie augļiem un dārzeņiem un uzskaitīti Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikuma IX daļā, kuriem ir veikta jebkāda tālāka sagatavošana par apdarināšanu, kā norādīts piemērojamajā *UNECE* specifiskajā standartā, vai kuri vispārīgā tirdzniecības standarta nozīmē nav veseli un ir sagatavoti tiešai patērēšanai svaigā vai termiski apstrādātā veidā;

c) ziedošanas gadījumā, izņemot bezmaksas izplatīšanu, uz kuru attiecas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 222. pantā minētie nolīgumi un lēmumi vai kuru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 ([8]) 52. pantu atbalsta darbības programmu satvarā, tiek prasīta šīs regulas aptverto produktu atbilstība vispārīgajam tirdzniecības standartam, izņemot marķēšanas noteikumus, ja produkti ir skaidri marķēti ar vārdiem "paredzēts ziedošanai" vai ar līdzvērtīgu marķējumu.

2. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 2. un 3. punkta, konkrētā ražošanas apgabalā, ko definējusi attiecīgā dalībvalsts, arī tad, ja minētais ražošanas apgabals ir transnacionāla teritorija, ko definējušas attiecīgās dalībvalstis, netiek prasīta šādu produktu atbilstība tirdzniecības standartiem:

a) produkti, kurus audzētājs pārdod vai piegādā sagatavošanas un iepakošanas stacijām vai noliktavām vai kurus no audzētāja saimniecības nogādā uz šādām stacijām;

b) produkti, kurus no noliktavām transportē uz sagatavošanas un iepakošanas stacijām;

c) ES izcelsmes produkti, kas šajā regulā noteiktajiem tirdzniecības standartiem neatbilst *force majeure* apstākļu ([9]) dēļ, kas ļauj dalībvalstīm nolemt, ka produktus to teritorijā drīkst tirgot ar nosacījumiem, kādus tās noteikušas.

3. Lai piemērotu 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktā un c) apakšpunktā un 2. punktā paredzētās atkāpes, tirgotāji dalībvalsts kompetentajai iestādei iesniedz pierādījumus, ka attiecīgie produkti atbilst minētajos punktos noteiktajiem nosacījumiem, jo īpaši attiecībā uz to paredzēto lietojumu.

4. Tirgotāji 1. punkta a) apakšpunkta iv) punktā paredzēto atkāpi drīkst piemērot tikai tad, ja dalībvalstis iepriekš ir pieņēmušas noteikumus par šādu produktu atbrīvošanu. Šādi noteikumi nedrīkstētu nedz kavēt, nedz izkropļot konkurenci būtiskā daļā no iekšējā tirgus, nedz arī apdraudēt brīvo tirdzniecību vai kāda no Līguma 39. pantā minētajiem mērķiem sasniegšanu. Dalībvalstis tūlīt paziņo Komisijai noteikumus, ko tās pieņēmušas šajā sakarā. Komisija par visiem šādu noteikumu paziņojumiem informē pārējās dalībvalstis.

5. Šā panta 2. punkta c) apakšpunktā un 4. punktā minētos paziņojumus sniedz saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1183 ([10]).

6. pants

Informācijā iekļaujamās ziņas piegādes ķēdē

1. Informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas I pielikumā noteiktajos marķēšanas noteikumos, norāda salasāmi un labi redzami iepakojuma vienā pusē, un tās ir vai nu neizdzēšami uzdrukātas tieši uz iepakojuma vai uz etiķetes, kas ir daļa no iepakojuma vai ir tam piestiprināta, un šīs ziņas nav maldinošas.

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.).

([9]) Komisijas paziņojums C(88) 1696 par *force majeure* Eiropas lauksaimniecības tiesību aktos (OV C 259, 6.10.1988., 10. lpp.).

([10]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1183 (2017. gada 20. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz informācijas un dokumentu paziņošanu Komisijai (OV L 171, 4.7.2017., 100. lpp.).

2. Precēm, ko pārvadā bez taras un iekrauj tieši transportlīdzeklī, 1. punktā minētās informācijā iekļaujamās ziņas norāda preču pavaddokumentā vai paziņojumā, kas transportlīdzeklī izlikts redzamā vietā.

3. Attiecībā uz distances līgumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES ([11]) 2. panta 7. punkta nozīmē informācijā iekļaujamās ziņas ir pieejamas pirms pirkuma noslēgšanas, un tas attiecas arī uz pārdošanai faktiski piedāvātā produkta vienīgo izcelsmes valsti.

4. Rēķinos un pavaddokumentos, izņemot patērētājam domātas kvītis, norāda produktu nosaukumu un izcelsmes valsti, attiecīgā gadījumā arī šķiru, šķirni vai tirdzniecības tipu, ja to prasa specifiskais tirdzniecības standarts, vai faktu, ka produkti paredzēti pārstrādei.

5. Šīs regulas I pielikuma B daļā minētā iespēja marķēt reģionālo vai vietējo izcelsmi neskar aizsardzību, kas noteiktām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm piešķirta atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1151/2012 ([12]).

7. pants

Informācijā iekļaujamās ziņas mazumtirdzniecības posmā

1. Mazumtirdzniecības posmā informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas šajā regulā, ir salasāmas un skaidri redzamas. Produktus drīkst izlikt pārdošanai mazumtirdzniecībā ar noteikumu, ka mazumtirgotājs veidā, kas nemaldina patērētāju, pamanāmā vietā un salasāmā veidā blakus precei norāda informācijā iekļaujamās ziņas par produkta izcelsmes valsti un attiecīgā gadījumā šķiru, lielumu un tirdzniecības tipu.

Papildu apzīmējumus, kas liecina par labāku/augstāku kvalitāti, iekļaut nedrīkst. Jo īpaši etiķetē nedrīkst būt nekādu kvalitātes deskriptoru, izņemot informāciju, kas minēta I pielikumā noteiktajās marķēšanas prasībās.

Ja ir norādīta iepakotāja un/vai nosūtītāja valsts vai ja norādītā šķirne asociējas ar vietu, izcelsmes valsts norādes rakstzīmes ir lielākas un redzamākas nekā tās, ko izmanto iepakotāja un/vai nosūtītāja valsts un šķirnes norādīšanai, ja minētās ziņas atšķiras.

2. Produktiem, kas ir fasēti pārtikas produkti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1169/2011 ([13]) nozīmē, papildus visai tirdzniecības standartos prasītajai informācijai norāda neto masu saskaņā ar minētās regulas noteikumiem.

8. pants

Maisījumi

1. Iepakojumus, kuru neto masa ir 10 kg vai mazāk un kuros ir maisījumi no dažādiem produktiem vai produkta paveidiem, uz kuriem attiecas šī regula, drīkst tirgot ar nosacījumu, ka:

a) produktiem un produkta veidiem ir vienveidīga kvalitāte un ikviens no tiem atbilst relevantajam specifiskajam tirdzniecības standartam, kas piemērojams, vai – ja kādam produktam specifiska tirdzniecības standarta nav – vispārīgajam tirdzniecības standartam, kas piemērojams;

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 (2012. gada 21. novembris) par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.).

b) iepakojums ir marķēts saskaņā ar šo regulu un piemērojamajiem Regulas (ES) Nr. 1169/2011 noteikumiem;

c) dažādu produktu maisījums nav tāds, kas varētu maldināt patērētāju.

2. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta prasības nepiemēro maisījumā iekļautiem produktiem, kas nav 1. pantā minētās augļu un dārzeņu, žāvētu augļu vai banānu nozares produkti.

3. Ja šīs regulas aptverto dažādo produktu vai produkta paveidu maisījumā iekļauto produktu izcelsme ir vairākās dalībvalstīs vai trešās valstīs, izcelsmes valstu nosaukumus var attiecīgi aizstāt ar vienu no šādām norādēm:

a) "ES";

b) "ārpus ES";

c) "ES un ārpus ES".

III NODAĻA

AR IMPORTĒTIEM PRODUKTIEM SAISTĪTI TIRDZNIECĪBAS STANDARTI

9. pants

Nosacījumi, ar kādiem importēto produktu atbilstības līmeni uzskata par līdzvērtīgu

1. Attiecībā uz 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto nozari Komisija pēc trešās valsts lūguma var apstiprināt pārbaudes attiecībā uz atbilstību tirdzniecības standartiem, kuras minētā trešā valsts veic pirms importēšanas Savienībā.

2. Apstiprinājumu, kas minēts 1. punktā, saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2023/2430 ([14]) 8. panta 2. punktu trešām valstīm drīkst piešķirt tad, ja produkti, kurus eksportē uz Savienību, atbilst Savienības tirdzniecības standartiem vai arī vismaz līdzvērtīgiem standartiem.

3. Apstiprinājumu piemēro tikai produktiem, kuru izcelsme ir attiecīgā trešā valsts, un to var attiecināt uz noteiktiem produktiem.

4. Lai saņemtu 1. punktā minēto apstiprinājumu, trešās valsts inspekcijas struktūrām, kas būs atbildīgas par pārbaudēm attiecībā uz atbilstību tirdzniecības standartiem:

a) jābūt oficiālām struktūrām vai trešās valsts kompetentās iestādes oficiāli atzītām struktūrām;

b) jāsniedz pietiekamas garantijas, un tām jābūt personālam, aprīkojumam un iekārtām, kas nepieciešamas, lai veiktu pārbaudes saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2023/2430 10. panta 1. punktā minētajām metodēm vai līdzvērtīgām metodēm.

([14]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/2430 (2023. gada 17. augusts), ar kuru nosaka noteikumus par to, kā pārbauda atbilstību tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē, dažiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un banānu nozarē (OV L, 2023/2430, 3.11.2023, ELI link: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2430/oj).

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

10. pants

Atcelšana

Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011 un Regulu (EK) Nr. 1666/1999 atceļ.

Atsauces uz atceltajām regulām uzskata par atsaucēm attiecīgi uz šo regulu un Īstenošanas regulu (ES) 2023/2430, un tās lasa saskaņā ar šīs regulas II pielikumā doto atbilstības tabulu.

11. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2025. gada 1. janvāra, izņemot 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ko piemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2023. gada 17. augustā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

TIRDZNIECĪBAS STANDARTI, KAS MINĒTI 2., 4. UN 6. PANTĀ

A DAĻA

Vispārīgais tirdzniecības standarts

Šis vispārīgais tirdzniecības standarts noteic kvalitātes prasības, kas attiecas uz augļiem un dārzeņiem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

1. Prasību minimums

Ievērojot pieļaujamās pielaides, produktiem jābūt:

— veseliem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

— Produktu kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas,

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

2. Gatavības prasību minimums

Produktiem jābūt pietiekami attīstītiem, bet ne pārmērīgi attīstītiem, un augļiem jābūt pietiekami gataviem, bet tie nedrīkst būt pārgatavi.

Produktu attīstības un brieduma stadijai jābūt tādai, lai tie varētu turpināt nogatavoties un sasniegt apmierinošu gatavības pakāpi.

3. Pielaide

Katrā partijā ir pieļaujami 10 % (pēc skaita vai masas) produktu, kas neatbilst kvalitātes prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

4. Marķējums

Uz katra iepakojuma ([1]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

([1]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts,

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Izcelsme**

Pilns izcelsmes valsts nosaukums ([2]). Produktiem, kuru izcelsme ir dalībvalstī, šī norāde ir izcelsmes valsts valodā vai jebkurā citā galamērķa valsts patērētājiem saprotamā valodā. Citiem produktiem šī norāde ir galamērķa valsts patērētājiem saprotamā valodā.

Pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt patērētājus maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

B DAĻA

Specifiskie tirdzniecības standarti

1. DAĻA

Ābolu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Malus domestica* Borkh. izaudzētu šķirņu (kultivāru) āboliem, kuri jāpiegādā patērētājam svaigi, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētiem āboliem.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz āboliem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru āboliem jābūt:

— veseliem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

([2]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

— bez būtiskas stiklainības, izņemot attiecībā uz šā standarta papildinājumā iekļautajām šķirnēm, kas marķētas ar "V",

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Ābolu attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasības**

Āboliem jābūt pietiekami attīstītiem un gataviem.

Ābolu attīstības un brieduma stadijai jābūt tādai, lai tie varētu turpināt nogatavoties un sasniegt šķirnes īpašībām atbilstošu gatavības pakāpi.

Lai pārbaudītu atbilstību gatavības prasību minimumam, drīkst ņemt vērā vairākus parametrus (piemēram, morfoloģisko aspektu, garšu, stingrumu, refrakcijas koeficientu).

C. **Klasifikācija**

Ābolus iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes āboli. Tiem jābūt ar šķirnei ([3]) raksturīgajām īpašībām un ar veselu kātiņu.

Ābolu virskrāsai jābūt ar vismaz šādām šķirnei raksturīgām īpašībām:

— A krāsojuma grupā 3/4 no augļa kopējās virsmas jābūt ar sarkanu krāsojumu,

— B krāsojuma grupā 1/2 no augļa kopējās virsmas jābūt ar jauktu sarkanu krāsojumu,

— C krāsojuma grupā 1/3 no augļa kopējās virsmas jābūt ar iesarkanu, sārtu vai svītrainu krāsojumu,

— D krāsojuma grupā prasību minimumu nepiemēro.

Mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

Āboliem nedrīkst būt defektu, izņemot šādus niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— niecīgi mizas defekti,

— niecīgs rūsinājums ([4]), piemēram:

  — brūni plankumi, kas drīkst būt tikai pie kātiņa iedobuma, bet nedrīkst būt raupji, un/vai

  — vieglas, atsevišķas rūsinājuma pēdas.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes āboli. Tām jābūt ar šķirnei ([5]) raksturīgajām īpašībām.

Ābolu virskrāsai jābūt ar vismaz šādām šķirnei raksturīgām īpašībām:

— A krāsojuma grupā 1/2 no augļa kopējās virsmas jābūt ar sarkanu krāsojumu,

— B krāsojuma grupā 1/3 no augļa kopējās virsmas jābūt ar jauktu sarkanu krāsojumu,

([3]) Neizsmeļošs šķirņu saraksts, kurā sniegta klasifikācija pēc krāsojuma un rūsinājuma, ir dots šā standarta papildinājumā.
([4]) Šķirnēm, kas šā standarta papildinājumā marķētas ar "R", noteikumus par rūsinājumu nepiemēro.
([5]) Neizsmeļošs šķirņu saraksts, kurā sniegta klasifikācija pēc krāsojuma un rūsinājuma, ir dots šā standarta papildinājumā.

— C krāsojuma grupā 1/10 no augļa kopējās virsmas jābūt ar iesarkanu, sārtu vai svītrainu krāsojumu,

— D krāsojuma grupā prasību minimumu nepiemēro.

Mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli attīstības defekti,

— nelieli krāsojuma defekti,

— viegli iespiedumi, kuru kopējais virsmas laukums nepārsniedz 1 cm^2, bez krāsojuma izmaiņām,

— nelieli mizas defekti, kuri nedrīkst pārsniegt:

  — 2 cm garumā, ja tie ir iegareni defekti,

  — 1 cm^2 lielu kopējo virsmas laukumu, ja tie ir citi defekti, izņemot kraupja (*Venturia inaequalis*) plankumus, kuru summārais laukums nedrīkst pārsniegt 0,25 cm^2,

— viegls rūsinājums ([6]), piemēram:

  — brūni plankumi, kas drīkst būt nedaudz ārpus kātiņa vai auglenīcas iedobuma, bet nedrīkst būt raupji, un/vai

  — plāns tīklveida rūsinājums, kas nepārsniedz 1/5 no augļa kopējās virsmas un ļoti nekontrastē ar augļa vispārējo krāsojumu, un/vai

  — blīvs rūsinājums, kas nepārsniedz 1/20 no augļa kopējās virsmas, taču

  — plāns tīklveida rūsinājums un blīvs rūsinājums kopā nedrīkst pārsniegt 1/5 no augļa kopējās virsmas.

Auglis drīkst būt bez kātiņa, ja lūzuma vieta ir tīra un miza ap to nav bojāta.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst āboli, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Augļa mīkstumam nedrīkst būt nopietnu defektu.

Ja āboli saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— attīstības defekti,

— krāsojuma defekti,

— viegli iespiedumi, kuru laukums nepārsniedz 1,5 cm^2 un kuriem drīkst būt nelielas krāsojuma izmaiņas,

— mizas defekti, kuri nedrīkst pārsniegt:

  — 4 cm garumā, ja tie ir iegareni defekti,

  — 2,5 cm^2 lielu kopējo virsmas laukumu, ja tie ir citi defekti, izņemot kraupja (*Venturia inaequalis*) plankumus, kuru summārais laukums nedrīkst pārsniegt 1 cm^2,

— viegls rūsinājums ([7]), piemēram:

  — brūni plankumi, kas drīkst būt ārpus kātiņa vai auglenīcas iedobuma un drīkst būt nedaudz raupji, un/vai

  — plāns tīklveida rūsinājums, kas nepārsniedz 1/2 no augļa kopējās virsmas un ļoti nekontrastē ar augļa vispārējo krāsojumu, un/vai

([6]) Šķirnēm, kas šā standarta papildinājumā marķētas ar "R", noteikumus par rūsinājumu nepiemēro.
([7]) Šķirnēm, kas šā standarta papildinājumā marķētas ar "R", noteikumus par rūsinājumu nepiemēro.

— blīvs rūsinājums, kas nepārsniedz 1/3 no augļa kopējās virsmas, taču

— plāns tīklveida rūsinājums un blīvs rūsinājums kopā nedrīkst pārsniegt 1/2 no augļa kopējās virsmas.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc šķērsgriezuma lielākā diametra vai pēc masas.

Minimālais lielums ir 60 mm, ja mēra pēc diametra, vai 90 g, ja mēra pēc masas. Pieļaujami mazāka lieluma augļi, ja produkta Briksa grādu vērtība ([8]) ir vienāda vai lielāka par 10,5° pēc Briksa skalas un lielums nav mazāks par 50 mm vai par 70 g.

Lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, vienā iepakojumā esošo produktu lieluma atšķirības nedrīkst pārsniegt:

a) augļiem, kurus šķiro pēc diametra:

— 5 mm augstākās šķiras augļiem un I un II šķiras augļiem, kas iepakoti rindās un kārtās. Tomēr 'Bramley's Seedling' ('Bramley', 'Triomphe de Kiel') un 'Horneburger' šķirnes āboliem diametra starpība drīkst sasniegt 10 mm, un

— 10 mm I šķiras augļiem mazumtirdzniecības iepakojumā vai brīvi sabērtiem iepakojumā. Tomēr 'Bramley's Seedling' ('Bramley', 'Triomphe de Kiel') un 'Horneburger' šķirnes āboliem diametra starpība drīkst sasniegt 20 mm;

b) augļiem, kurus šķiro pēc masas:

— augstākās šķiras augļiem un I un II šķiras augļiem, kas iepakoti rindās un kārtās:

Diapazons (g)	Masas starpība (g)
70–90	15
91–135	20
136–200	30
201–300	40
> 300	50

— I šķiras augļiem mazumtirdzniecības iepakojumā vai brīvi sabērtiem iepakojumā:

Diapazons (g)	Viendabīgums (g)
70–135	35
136–300	70
> 300	100

II šķiras augļiem, kas fasēti mazumtirdzniecības iepakojumā vai brīvi sabērti iepakojumā, lieluma viendabīguma prasību nepiemēro.

Miniatūro ābolu šķirnēm, kas šā standarta papildinājumā marķētas ar "M", noteikumus par šķirošanu pēc lieluma nepiemēro. Šīm miniatūro augļu šķirnēm minimālajai Briksa grādu vērtībai ([9]) ir jābūt 12°.

([8]) Aprēķina tā, kā noteikts ESAO vadlīnijās par objektīviem testiem, kuras pieejamas vietnē http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

([9]) Aprēķina tā, kā noteikts ESAO vadlīnijās par objektīviem testiem, kuras pieejamas vietnē http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) ābolu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) ābolu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) ābolu, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) ābolu, kas neatbilst lieluma prasībām. Tomēr šo pielaidi nedrīkst paplašināt, lai tā attiektos uz produktiem, kuru lielums:

— ir vismaz par 5 mm mazāks par minimālo diametru,

— ir vismaz par 10 g mazāks par minimālo masu.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes, kvalitātes, lieluma (ja tie ir šķiroti pēc lieluma) un vienādas gatavības pakāpes āboliem.

Augstākajai šķirai viendabīguma prasību piemēro arī attiecībā uz krāsojumu.

Tomēr būtiski atšķirīgu šķirņu ābolu maisījumu drīkst iepakot vienā tirdzniecības iepakojumā, ja āboliem ir viendabīga kvalitāte un katrai attiecīgajai šķirnei ir vienāda izcelsme. Lieluma viendabīgums netiek prasīts.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

B. **Iepakojums**

Āboliem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti. Jo īpaši tirdzniecības iepakojumiem, kuru neto masa pārsniedz 3 kg, jābūt pietiekami stingriem, lai nodrošinātu, ka produkts ir pienācīgi aizsargāts.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([10]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Āboli", ja saturs nav redzams no ārpuses.

— Šķirnes nosaukums. Būtiski atšķirīgu šķirņu ābolu maisījumam: dažādo šķirņu nosaukumi.

— Šķirnes nosaukumu drīkst aizstāt ar sinonīmu. Tirdzniecības nosaukumu ([11]) drīkst sniegt tikai papildus šķirnes vai sinonīma nosaukumam.

— Mutantiem, uz kuriem attiecas šķirnes aizsardzība, šis šķirnes nosaukums drīkst aizstāt šķirnes pamatnosaukumu. Mutantiem, uz kuriem šķirnes aizsardzība neattiecas, šo mutanta nosaukumu drīkst norādīt tikai papildus šķirnes pamatnosaukumam.

— Attiecīgā gadījumā: "Miniatūro augļu šķirne".

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([12]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

Būtiski atšķirīgu šķirņu un dažādas izcelsmes ābolu maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgās šķirnes nosaukuma.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums vai, ja augļi ir iepakoti rindās un kārtās, vienību skaits.

Ja identifikācija ir pēc lieluma, tas būtu jāizsaka:

a) produktiem, uz kuriem attiecas viendabīguma noteikumi, – ar minimālo un maksimālo diametru vai ar minimālo un maksimālo masu;

b) produktiem, uz kuriem viendabīguma noteikumi neattiecas, pēc izvēles – ar iepakojumā esošā mazākā augļa diametru vai masu, kam seko "un vairāk" vai līdzvērtīgs apzīmējums, vai – attiecīgā gadījumā – iepakojumā esošā lielākā augļa diametrs vai masa.

([10]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

([11]) Tirdzniecības nosaukums var būt preču zīme, attiecībā uz kuru ir lūgta vai saņemta aizsardzība, vai jebkurš cits komercnosaukums.

([12]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

Papildinājums

Neizsmeļošs ābolu šķirņu saraksts

Sarakstā neiekļautu šķirņu augļi ir jāšķiro atbilstoši to šķirnes īpašībām.

Dažas no tālāk dotajā tabulā norādītajām šķirnēm drīkst tirgot ar nosaukumiem, attiecībā uz kuriem ir lūgta vai saņemta preču zīmju aizsardzība vienā vai vairākās valstīs. Tālāk dotās tabulas pirmās trīs slejas neparedz šādu preču zīmju iekļaušanu. Ceturtajā slejā atsauces uz zināmām preču zīmēm ir iekļautas tikai informācijas nolūkos.

Apzīmējumi

M = Miniatūro augļu šķirne

R = Šķirne ar rūsinājumu

V = Stiklainība

* = Mutants, uz kuru šķirnes aizsardzība neattiecas, bet kurš ir saistīts ar reģistrētu/aizsargātu preču zīmi; mutanti, kas nav apzīmēti ar zvaigznīti, ir aizsargātas šķirnes

Šķirnes	Mutants	Sinonīmi	Preču zīmes	Krāsojuma grupa	Papildu specifikācijas
African Red			African Carmine ™	B	
Akane		Tohoku 3, Primerouge		B	
Alkmene		Early Windsor		C	
Alwa				B	
Amasya				B	
Ambrosia			Ambrosia ®	B	
Annurca				B	
Ariane			Les Naturianes ®	B	
Arlet		Swiss Gourmet		B	R
AW 106			Sapora ®	C	
Belgica				B	

Belle de Boskoop		Schone van Boskoop, Goudreinette		D	R
	Boskoop rouge	Red Boskoop, Roter Boskoop, Rode Boskoop		B	R
	Boskoop Valastrid			B	R
Berlepsch		Freiherr von Berlepsch		C	
	Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch		B	
Bonita				A	
Braeburn				B	
	Hidala		Hillwell ®	A	
	Joburn		Aurora ™, Red Braeburn ™, Southern Rose ™	A	
	Lochbuie Red Braeburn			A	
	Mahana Red Braeburn		Redfield ®	A	
	Mariri Red		Eve ™, Aporo ®	A	
	Royal Braeburn			A	
Bramley's Seedling		Bramley, Triomphe de Kiel		D	
Cardinal				B	
Caudle			Cameo ®, Camela®	B	

	Cauflight		Cameo ®, Camela®	A	
CIV323			Isaaq ®	B	
CIVG198			Modi ®	A	
Civni			Rubens ®	B	
Collina				C	
Coop 38			Goldrush ®, Delisdor ®	D	R
Coop 39			Crimson Crisp ®	A	
Coop 43			Juliet ®	B	
Coromandel Red		Corodel		A	
Cortland				B	
Cox's Orange Pippin		Cox orange, Cox's O.P.		C	R
Cripps Pink			Pink Lady ®, Flavor Rose ®	C	
	Lady in Red		Pink Lady ®	B	
	Rosy Glow		Pink Lady ®	B	
	Ruby Pink			B	
Cripps Red			Sundowner ™, Joya ®	B	
Dalinbel			Antares ®	B	R
Dalitron			Altess ®	D	
Delblush			Tentation ®	D	
Delcorf			Delbarestivale ®	C	
	Celeste			B	
	Bruggers Festivale		Sissired ®	A	
	Dalili		Ambassy ®	A	
	Wonik*		Appache ®	A	

Delcoros			Autento ®	A	
Delgollune			Delbard Jubilé ®	B	
Delicious ordinaire		Ordinary Delicious		B	
Discovery				C	
Dykmanns Zoet				C	
Egremont Russet				D	R
Elise		De Roblos, Red Delight		A	
Elstar				C	
	Bel-El		Red Elswout ®	C	
	Daliest		Elista ®	C	
	Daliter		Elton ™	C	
	Elshof			C	
	Elstar Boerekamp		Excellent Star ®	C	
	Elstar Palm		Elstar PCP ®	C	
	Goedhof		Elnica ®	C	
	Red Elstar			C	
	RNA9842		Red Flame ®	C	
	Valstar			C	
	Vermuel		Elrosa ®	C	
Empire				A	
Fengapi			Tessa ®	B	
Fiesta		Red Pippin		C	
Fresco			Wellant ®	B	R

Fuji				B	V
	Aztec		Fuji Zhen ®	A	V
	Brak		Fuji Kiku ® 8	B	V
	FUCIV51		SAN-CIV ®	A	V
	Fuji Fubrax		Fuji Kiku ® Fubrax	B	V
	Fuji Supreme			A	V
	Fuji VW		King Fuji ®	A	V
	Heisei Fuji		Beni Shogun ®	A	V
	Raku-Raku			B	V
Gala				C	
	Alvina			A	
	ANABP 01		Bravo ™	A	
	Baigent		Brookfield ®	A	
	Bigigala-prim		Early Red Gala ®	B	
	Devil Gala			A	
	Fengal		Gala Venus	A	
	Gala Schnico		Schniga ®	A	
	Gala Schnico Red		Schniga ®	A	
	Galafresh		Breeze ®	A	
	Galaval			A	
	Galaxy		Selekta ®	B	
	Gilmac		Neon ®	A	
	Imperial Gala			B	
	Jugala			B	
	Mitchgla		Mondial Gala ®	B	
	Natali Gala			B	

	Regal Prince		Gala Must ®	B	
	Royal Beaut			A	
	Simmons		Buckeye ® Gala	A	
	Tenroy		Royal Gala ®	B	
	ZoukG1		Gala One®	A	
Galmac			Camelot ®	B	
Gloster				B	
Golden 972				D	
Golden Delicious		Golden		D	
	CG10 Yellow Delicious		Smothee ®	D	
	Golden Delicious Reinders		Reinders ®	D	
	Golden Parsi		Da Rosa ®	D	
	Leratess		Pink Gold ®	D	
	Quemoni		Rosagold ®	D	
Goldstar			Rezista Gold Granny ®	D	
Gradigold			Golden Supreme ™, Golden Extreme ™	D	
Gradiyel			Goldkiss ®	D	
Granny Smith				D	
	Dalivair		Challenger ®	D	
Gravensteiner		Gravenstein		D	

GS 66			Fräulein ®	B	
HC2-1			Easy pep's! Zingy ®	A	
Hokuto				C	
Holsteiner Cox		Holstein		C	R
Honeycrisp			Honeycrunch ®	C	
Horneburger				D	
Idared				B	
	Idaredest			B	
	Najdared			B	
Ingrid Marie				B	R
Inored			Story ®, LoliPop ®	A	
James Grieve				D	
Jonagold				C	
	Early Jonagold		Milenga ®	C	
	Dalyrian			C	
	Decosta			C	
	Jonagold Boerekamp		Early Queen ®	C	
	Jonagold Novajo	Veulemanns		C	
	Jonagored		Morren's Jonagored ®	C	

	Jonagored Supra		Morren's Jonagored ® Supra ®	C	
	Red Jonaprince		Wilton's ®, Red Prince ®	C	
	Rubinstar			C	
	Schneica	Jonica		C	
	Vivista			C	
Jonathan				B	
Karmijn de Sonnaville				C	R
Kizuri			Morgana ®	B	
Ladina				A	
La Flamboyante			Mairac ®	B	
Laxton's Superb				C	R
Ligol				B	
Lobo				B	
Lurefresh			Redlove ® Era ®	A	
Lureprec			Redlove ® Circe ®	A	
Luregust			Redlove ® Calypso ®	A	
Luresweet			Redlove ® Odysso ®	A	
Maigold				B	
Maribelle			Lola ®	B	
MC38			Crimson Snow ®	A	
McIntosh				B	

Melrose				C	
Milwa			Diwa ®, Junami ®	B	
Minneiska			SweeTango ®	B	
Moonglo				C	
Morgenduft		Imperatore		B	
Mountain Cove			Ginger Gold ™	D	
Mored			Joly Red ®	A	
Mutsu		Crispin		D	
Newton				C	
Nicogreen			Greenstar ®	D	
Nicoter			Kanzi ®	B	
Northern Spy				C	
Ohrin		Orin		D	
Paula Red				B	
Pinova			Corail ®	C	
	RoHo 3615		Evelina ®	B	
Piros				C	
Plumac			Koru ®	B	
Prem A153			Lemonade ®, Honeymoon ®	C	
Prem A17			Smitten ®	C	
Prem A280			Sweetie™	B	
Prem A96			Rockit ™	B	M
R201			Kissabel ® Rouge	A	
Rafzubin			Rubinette ®	C	
	Frubaur		Rubinette ® Rossina	A	

	Rafzubex		Rubinette ® Rosso	A	
Rajka			Rezista Romelike ®	B	
Regalyou			Candine ®	~~A~~	
Red Delicious		Rouge américaine		A	
	Campsur		Red Chief ®	A	
	Erovan		Early Red One ®	A	
	Evasni		Scarlet Spur ®	A	
	Stark Delicious			A	
	Starking			C	
	Starkrim-son			A	
	Starkspur			A	
	Topred			A	
	Trumdor		Oregon Spur Delicious ®	A	
Reine des Reinettes		Gold Parmoné, Goldparmäne		C	V
Reinette grise du Canada		Graue Kanadarenette, Renetta Canada		D	R
RM1			Red Moon ®	A	
Rome Beauty		Belle de Rome, Rome, Rome Sport		B	
RS1			Red Moon ®	A	
Rubelit				A	
Rubin				C	
Rubinola				B	

Šampion		Shampion, Champion, Szampion		B	
	Reno 2			A	
	Šampion Arno	Szampion Arno		A	
Santana				B	
Sciearly			Pacific Beauty ™, NZ Beauty	A	
Scifresh			Jazz ™	B	
Sciglo			Southern Snap ™	A	
Scilate			Envy ®	B	
Sciray		GS48		A	
Scired			NZ Queen	A	R
Sciros			Pacific Rose ™, NZ Rose	A	
Senshu				C	
Shinano Gold			Yello ®	D	
Spartan				A	
SQ 159			Natyra ®, Magic Star ®	A	
Stayman				B	
Summerred				B	
Sunrise				A	
Sunset				D	R
Suntan				D	R
Sweet Caroline				C	
TCL3			Posy ®	A	
Topaz				B	
Tydeman's Early Worcester		Tydeman's Early		B	
Tsugaru				C	

UEB32642			Opal ®	D	
WA 2			Sunrise Magic ™	A	
WA 38			Cosmic Crisp ™	A	
Worcester Pearmain				B	
Xeleven			Swing ® natural more	A	
York				B	
Zari				B	
Zouk 16			Flanders Pink ®, Mariposa ®	B	
Zouk 31			Rubisgold ®	D	
Zouk 32			Coryphée ®	A	

2. DAĻA

Citrusaugļu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no tālāk norādītajām sugām izaudzētu šķirņu (kultivāru) citrusaugļiem, kuri jāpiegādā patērētājam svaigi, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētiem citrusaugļiem:

— citroni, kas izaudzēti no *Citrus limon* (L.) Burm. f. sugas un tās hibrīdiem,

— Persijas laimi, kas izaudzēti no *Citrus latifolia* (Yu. Tanaka) Tanaka sugas un tās hibrīdiem, proti, skābi lielaugļu laimi,

— Meksikas laimi, kas izaudzēti no *Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle sugas un tās hibrīdiem,

— Indijas saldie laimi, Palestīnas saldie laimi, kas izaudzēti no *Citrus limettioides* Tanaka sugas un tās hibrīdiem,

— mandarīni, kas izaudzēti no *Citrus reticulata* Blanco sugas, arī sacumas (*Citrus unshiu* Marcow.), klementīni (*Citrus clementina* hort. ex Tanaka), parastie mandarīni (*Citrus deliciosa* Ten.) un tanžerīni (*Citrus tangerina* Tanaka), kas izaudzēti no šīm sugām un to hibrīdiem,

— apelsīni, kas izaudzēti no *Citrus sinensis* (L.) Osbeck sugas un tās hibrīdiem,

— greipfrūti, kas izaudzēti no *Citrus paradisi* Macfad. sugas un tās hibrīdiem,

— pomelo, kas izaudzēti no *Citrus maxima* (Burm.) Merr. sugas un tās hibrīdiem.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz citrusaugļiem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru citrusaugļiem jābūt:

— veseliem,

— bez iespiedumiem un/vai plašiem, sadzijušiem iegriezumiem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez sačokurošanās un dehidrācijas pazīmēm,

— bez zemas temperatūras vai sala radītiem bojājumiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Citrusaugļu attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasības**

Citrusaugļiem jābūt sasniegušiem piemērotu attīstības un gatavības pakāpi atkarībā no šķirnei, novākšanas laikam un audzēšanas vietai atbilstošiem kritērijiem.

Citrusaugļu gatavību nosaka pēc šādiem parametriem, kas noteikti katrai tālāk minētajai sugai:

— minimālais sulas saturs,

— minimālais kopējais šķīstošo cietvielu saturs, t. i., minimālais cukuru saturs,

— minimālā cukuru/skābju attiecība ([13]),

— krāsojums.

Krāsojuma pakāpei jābūt tādai, lai normālas attīstības gaitā citrusaugļi galamērķa vietā sasniegtu šķirnei raksturīgu krāsojumu.

Augļi	Minimālais sulas saturs (%)	Minimālais cukuru saturs (°Brix)	Minimālā cukuru/skābju attiecība	Krāsojums
Citroni	20			Tam jābūt raksturīgam šķirnei. Pieļaujami augļi ar zaļu (bet ne tumši zaļu) krāsojumu, ja to sulas saturs atbilst prasību minimumam

([13]) Aprēķina tā, kā noteikts ESAO vadlīnijās par objektīviem testiem, kuras pieejamas vietnē: http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

Laimi				
Persijas laimi	42			Augļiem jābūt zaļiem, bet tiem drīkst būt dzelteni plankumi, kas aizņem līdz 30 % no Persijas laimu virsmas un līdz 20 % no Meksikas un Indijas laimu virsmas
Meksikas un Indijas saldie laimi	40			
Sacumas, klementīni, citas mandarīnu šķirnes un to hibrīdi				
Sacumas	33		6,5:1	Vismaz vienai trešdaļai no augļa virsmas jābūt ar šķirnei raksturīgo krāsojumu
Klementīni	40		7,0:1	
Citas mandarīnu šķirnes un to hibrīdi	33		7,5:1 ([1])	
Apelsīni				
Sarkanie apelsīni	30		6,5:1	Tam jābūt raksturīgam šķirnei. Tomēr ir atļauti augļi ar gaiši zaļu krāsojumu, kas nepārsniedz vienu piektdaļu no augļa kopējā virsmas laukuma, ja tie atbilst prasību minimumam attiecībā uz sulas saturu.
"Navel" grupa	33		6,5:1	
Citas šķirnes	35		6,5:1	
'Mosambi', 'Sathgudi' un 'Pacitan' ar zaļu krāsojumu, kas pārsniedz vienu piektdaļu no augļa virsmas laukuma	33			Apelsīni, kas audzēti apgabalos ar augstu gaisa temperatūru un augstu gaisa relatīvo mitrumu, nobriešanas periodā var būt ar zaļu krāsojumu, kas pārsniedz vienu piektdaļu no augļa kopējā virsmas laukuma, ja tie atbilst prasību minimumam attiecībā uz sulas saturu.
Citas šķirnes ar zaļu krāsojumu, kas pārsniedz vienu piektdaļu no augļa virsmas laukuma	45			
Greipfrūti un hibrīdi				
Visas šķirnes un hibrīdi	35			Tam jābūt raksturīgam šķirnei.
Oroblanko	35	9		Pieļaujami augļi ar zaļganu (oroblanko gadījumā – zaļu) krāsojumu, ja to sulas saturs atbilst prasību minimumam
Pomelo un hibrīdi		8		Vismaz divām trešdaļām no augļa virsmas jābūt ar šķirnei raksturīgo krāsojumu

([1]) Šķirnēm 'Mandora' un 'Minneola' minimālā cukuru/skābju attiecība līdz tā tirdzniecības gada beigām, kurš sāksies 2023. gada 1. janvārī, ir 6,0:1.

Citrusaugļus, kas atbilst šīm gatavības prasībām, drīkst "nogatavināt". Šī apstrāde ir atļauta vienīgi tad, ja citas dabiskās organoleptiskās īpašības nemainās.

C. **Klasifikācija**

Citrusaugļus iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes citrusaugļi. Tiem jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Citrusaugļiem nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes citrusaugļi. Tiem jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli krāsojuma defekti, arī viegli saules radīti apdegumi,

— nelieli pakāpeniski mizas defekti, ja tie neskar mīkstumu,

— nelieli mizas defekti, kas radušies augļa veidošanās laikā, piemēram, pelēkplankumainība, rūsinājums vai kaitēkļu bojājumi,

— nelieli, sadzijuši defekti, kas radušies mehānisku iemeslu dēļ, piemēram, krusas, berzes vai manipulāciju izraisīti bojājumi,

— viegla un daļēja mizas atdalīšanās visiem mandarīnu grupas augļiem.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst citrusaugļi, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Ja citrusaugļi saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— krāsojuma defekti, arī saules radīti apdegumi,

— pakāpeniski mizas defekti, ja tie neskar mīkstumu,

— nelieli mizas defekti, kas radušies augļa veidošanās laikā, piemēram, pelēkplankumainība, rūsinājums vai kaitēkļu bojājumi,

— sadzijuši defekti, kas radušies mehānisku iemeslu dēļ, piemēram, krusas, berzes vai manipulāciju izraisīti bojājumi,

— virspusējas, sadzijušas izmaiņas mizā,

— raupja miza,

— neliela un daļēja mizas atdalīšanās visiem apelsīniem un daļēja mizas atdalīšanās visiem mandarīnu grupas augļiem.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc augļa šķērsgriezuma lielākā diametra vai pēc skaita.

A. **Minimālais lielums**

Minimālie lielumi ir šādi:

Augļi	Diametrs (mm)
Citroni	45
Persijas laimi	42
Meksikas un Indijas saldie laimi	25
Sacumas, citas mandarīnu šķirnes un hibrīdi	45
Klementīni	35
Apelsīni	53
Greipfrūti un hibrīdi	70
Pomelo un hibrīdi	100

B. **Viendabīgums**

Citrusaugļu šķirošanā drīkst izmantot vienu no tālāk norādītajām metodēm:

a) lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, tā diapazons produktiem, kas atrodas vienā iepakojumā, nedrīkst pārsniegt:

— 10 mm, ja mazākā augļa diametrs (saskaņā ar norādi uz iepakojuma) ir < 60 mm,

— 15 mm, ja mazākā augļa diametrs (saskaņā ar norādi uz iepakojuma) ir ≥ 60 mm, bet < 80 mm,

— 20 mm, ja mazākā augļa diametrs (saskaņā ar norādi uz iepakojuma) ir ≥ 80 mm, bet < 110 mm,

— augļiem, kuru diametrs ir ≥ 110 mm, ierobežojumu attiecībā uz diametra starpību nepiemēro;

b) piemērojot lieluma kodus, jāievēro tālāk dotajās tabulās noteiktie kodi un diapazoni.

Augļi	Lieluma kods	Diametrs (mm)
Citroni		
	0	79–90
	1	72–83
	2	68–78
	3	63–72
	4	58–67
	5	53–62
	6	48–57
	7	45–52
Laimi		
Persijas laimi	1	58–67
	2	53–62
	3	48–57
	4	45–52
	5	42–49
Meksikas un Indijas saldie laimi	1	> 45
	2	40,1–45
	3	35,1–40
	4	30,1–35
	5	25–30
Sacumas, klementīni un citas mandarīnu šķirnes un hibrīdi		
	1–XXX	78 un vairāk
	1–XX	67–78
	1 vai 1–X	63–74
	2	58–69
	3	54–64
	4	50–60

	5	46–56
	6 ([1])	43–52
	7	41–48
	8	39–46
	9	37–44
	10	35–42
Apelsīni		
	0	92–110
	1	87–100
	2	84–96
	3	81–92
	4	77–88
	5	73–84
	6	70–80
	7	67–76
	8	64–73
	9	62–70
	10	60–68
	11	58–66
	12	56–63
	13	53–60
Greipfrūti un hibrīdi		
	0	> 139
	1	109–139
	2	100–119
	3	93–110
	4	88–102
	5	84–97
	6	81–93
	7	77–89
	8	73–85
	9	70–80
Pomelo un hibrīdi		
	0	> 170
	1	156–170
	2	148–162
	3	140–154
	4	132–146
	5	123–138

	6	116–129
	7	100–118

([1]) Lielumi, kas mazāki par 45 mm, attiecas tikai uz klementīniem.

Ja nav norādīts citādi, lieluma viendabīgumu panāk, izmantojot iepriekš minētās lielumu skalas, proti:

augļiem konteineros un augļiem tirdzniecības iepakojumos ar maksimālo neto masu 5 kg maksimālā lielumu starpība nedrīkst pārsniegt diapazonu, ko iegūst, apvienojot trīs secīgus lielumus lielumu skalā;

c) lieluma starpībai augļiem, kurus šķiro pēc skaita, jābūt tādai, kāda noteikta a) apakšpunktā.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) citrusaugļu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) citrusaugļu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) citrusaugļu, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) citrusaugļu, kas atbilst lielumam, kurš ir nākamais mazākais vai lielākais lielums pēc tā (vai tiem, ja ir apvienoti trīs lielumi), kas norādīts (norādīti) uz iepakojuma.

10 % pielaidi piemēro tikai tiem augļiem, kuri nav mazāki par šādu minimālo lielumu:

Augļi	Diametrs (mm)
Citroni	43
Persijas laimi	40
Meksikas un Indijas saldie laimi	Nepiemēro
Sacumas, citas mandarīnu šķirnes un hibrīdi	43
Klementīni	34
Apelsīni	50
Greipfrūti un hibrīdi	67
Pomelo un hibrīdi	98

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes vai tirdzniecības tipa, kvalitātes, lieluma un samērā vienādas gatavības un attīstības pakāpes citrusaugļiem.

Turklāt augstākajai šķirai tiek prasīts krāsojuma viendabīgums.

Tomēr būtiski atšķirīgu sugu citrusaugļu maisījumu drīkst iepakot vienā tirdzniecības iepakojumā, ja citrusaugļiem ir viendabīga kvalitāte un katrai attiecīgajai sugai ir vienāda šķirne vai tirdzniecības tips un izcelsme. Lieluma viendabīgums netiek prasīts.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Citrusaugļiem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

Ietinot augļus, jālieto tikai plāns, sauss un jauns papīrs bez smaržas ([14]).

Aizliegts izmantot jebkādas vielas, kas varētu mainīt citrusaugļu dabiskās īpašības un jo īpaši to garšu vai smaržu ([15]).

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem. Tomēr ir pieļaujams, ka auglim klāt ir īss (nepārkoksnējies) zariņš ar dažām zaļām lapām.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([16]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

([14]) Konservantus vai citas ķīmiskas vielas, kas uz augļu mizas var atstāt neraksturīgu smaržu, ir atļauts izmantot, ja izmantošana atbilst piemērojamajiem Savienības noteikumiem.

([15]) Konservantus vai citas ķīmiskas vielas, kas uz augļu mizas var atstāt neraksturīgu smaržu, ir atļauts izmantot, ja izmantošana atbilst piemērojamajiem Savienības noteikumiem.

([16]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

B. **Produkta veids**

"Citroni", "Laimi", "Persijas laimi", "Meksikas laimi", "Indijas saldie laimi"/"Palestīnas saldie laimi", "Mandarīni", "Apelsīni", "Greipfrūti", "Pomelo", ja produkts no ārpuses nav redzams.

"Citrusaugļu maisījums" vai līdzvērtīgs apzīmējums un vispārpieņemtie dažādo sugu nosaukumi, ja maisījumā ir būtiski atšķirīgu sugu citrusaugļi.

Apelsīniem – šķirnes nosaukums un/vai attiecīgās šķirņu grupas nosaukums, ja tie ir "Navels" un "Valencias" grupas apelsīni.

Sacumām un klementīniem jānorāda sugas vispārpieņemtais nosaukums, bet šķirnes nosaukums nav obligāts.

Citiem mandarīniem un to hibrīdiem jānorāda šķirnes nosaukums.

Visām pārējām sugām šķirnes nosaukums nav obligāts.

Šķirnes nosaukumu drīkst aizstāt ar sinonīmu. Tirdzniecības nosaukumu ([17]) drīkst sniegt tikai papildus šķirnes vai sinonīma nosaukumam.

Greipfrūtiem un pomelo attiecīgi norāda mīkstuma krāsu "balta", "sārta" vai "sarkana".

"Ar sēklām", ja klementīniem ir vairāk nekā 10 sēklu.

"Bez sēklām" (pēc izvēles, jo bezsēklu citrusaugļos dažreiz var būt sēklas).

C. **Produkta izcelsme**

— Izcelsmes valsts ([18]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

— Būtiski atšķirīgu sugu un dažādas izcelsmes citrusaugļu maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgās sugas nosaukuma.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums, kas izteikts ar:

  — minimālo un maksimālo lielumu (mm) vai

  — lieluma kodu (kodiem), kam var sekot minimālais vai maksimālais lielums vai

  — skaits.

— Attiecīgā gadījumā – norāde uz konservantiem vai citām ķīmiskām vielām, kas izmantotas pēc ražas novākšanas.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

3. DAĻA

Kivi tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro tādiem no *Actinidia chinensis* Planch. un *Actinidia deliciosa* (A. Chev.), C.F. Liang et A.R Ferguson izaudzētu šķirņu (kultivāru) kivi (pazīstami arī kā aktinīdijas), kuri patērētājam jāpiegādā svaigi, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētiem kivi.

([17]) Tirdzniecības nosaukums var būt preču zīme, attiecībā uz kuru ir lūgta vai saņemta aizsardzība, vai jebkurš cits komercnosaukums.
([18]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz kivi pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru kivi jābūt:

— veseliem (bet bez kātiņa),

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— pietiekami stingriem; ne mīkstiem, ne ar sačokurošanās pazīmēm, ne ūdeņainiem,

— labi veidotiem; nedrīkst būt divi vai vairāk kopā saauguši augļi,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Kivi attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasību minimums**

Kivi jābūt pietiekami attīstītiem un gataviem.

Lai izpildītu šo prasību, augļiem iepakojumā ir jābūt tādā gatavības pakāpē, kas atbilst vismaz 6,2° pēc Briksa skalas ([19]), vai jābūt ar vidējo sausnas saturu 15 %, lai, nonākot izplatīšanas ķēdē, tie pēc Briksa skalas atbilstu 9,5°.

C. **Klasifikācija**

Kivi iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes kivi. Tiem jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Augļiem jābūt stingriem, un mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

Kivi nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

Augļa šķērsgriezuma mazākā un lielākā diametra attiecībai jābūt vismaz 0,8.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes kivi. Tiem jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Augļiem jābūt stingriem, un mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

([19]) Aprēķina tā, kā noteikts ESAO vadlīnijās par objektīviem testiem, kuras pieejamas vietnē http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti (bez izciļņiem vai deformācijām),

— nelieli krāsojuma defekti,

— nelieli mizas defekti, ja to kopējais laukums nepārsniedz 1 cm^2,

— neliela "Heivorda zīme" (*Hayward mark*) garenisku līniju veidā bez izciļņa.

Augļa šķērsgriezuma mazākā un lielākā diametra attiecībai jābūt vismaz 0,7.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst kivi, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Augļiem jābūt pietiekami stingriem, un mīkstumam jābūt bez nopietniem defektiem.

Ja kivi saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— krāsojuma defekti,

— mizas defekti, piemēram, nelieli, sadzijuši iegriezumi vai aprētojuši audi/audu nobrāzumi, ja to kopējais laukums nepārsniedz 2 cm^2,

— vairākas izteiktākas "Heivorda zīmes" ar nelielu izcilni,

— viegli iespiedumi.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc augļa masas.

Minimālā masa augstākajai šķirai ir 90 g, I šķirai 70 g un II šķirai 65 g.

Lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, tā diapazons produktiem, kas atrodas vienā iepakojumā, nedrīkst pārsniegt:

— 10 g augļiem, kuru masa ir līdz 85 g,

— 15 g augļiem, kuru masa ir 85–120 g,

— 20 g augļiem, kuru masa ir 120–150 g,

— 40 g augļiem, kuru masa ir 150 g vai vairāk.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) kivi, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) kivi, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) kivi, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) kivi, kas neatbilst lieluma prasībām.

Tomēr kivi masa augstākajā šķirā nedrīkst būt mazāka par 85 g, I šķirā – mazāka par 67 g un II šķirā – mazāka par 62 g.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes, kvalitātes un lieluma kivi.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Kivi jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([20]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts,

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Kivi" un/vai "Aktinīdijas", ja saturs nav redzams no ārpuses.

— Šķirnes nosaukums (nav obligāts).

— Mīkstuma krāsojums vai līdzvērtīga norāde, ja krāsojums nav zaļš.

([20]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([21]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums, kas izteikts ar augļa minimālo un maksimālo masu.

— Augļu skaits (nav obligāts).

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

4. DAĻA

Salātu, krokaino endīviju un platlapu endīviju tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro:

— to šķirņu (kultivāru) salātiem, kas izaudzētas no:

  — *Lactuca sativa* var. *capitata* L. (galviņsalātiem, ieskaitot kraukšķīgos un "Iceberg" tipa salātus),

  — *Lactuca sativa* var. *longifolia* Lam. (romiešu salātiem),

  — *Lactuca sativa* var. *crispa* L. (lapu salātiem),

  — šo šķirņu krustojumiem un

— to šķirņu (kultivāru) krokainajām endīvijām, kas izaudzētas no *Cichorium endivia* var. *crispum* Lam., un

— to šķirņu (kultivāru) platlapu endīvijām, kas izaudzētas no *Cichorium endivia* var. *latifolium* Lam.,

un kuri jāpiegādā patērētājam svaigi.

Šo standartu nepiemēro produktiem, kas paredzēti rūpnieciskai pārstrādei, atsevišķi atdalītu lapu produktiem, salātiem ar sakņu kamolu vai salātiem podiņos.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz produktiem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru produktiem jābūt:

— veseliem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

([21]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

— tīriem un apdarinātiem, t. i., praktiski bez augsnes vai cita augu augšanas substrāta un praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— svaigiem pēc izskata,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— praktiski bez kaitēkļu izraisītiem bojājumiem,

— tvirtiem,

— bez izdzītiem ziednešiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Salātiem ir pieļaujama sarkanīga lapu nokrāsa, ko izraisījusi zema temperatūra augšanas periodā, ja tas būtiski neietekmē salātu izskatu.

Saknēm jābūt nogrieztām tuvu pie ārējo lapu pamatnes, un griezuma vietai jābūt līdzenai.

Produktam jābūt normāli attīstītam. Produkta attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tas varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— atbilstošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Klasifikācija**

Produktus iedala šādās divās šķirās.

i) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes produkti. Tiem jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Produktiem jābūt arī:

— labi veidotiem,

— stingriem, ņemot vērā audzēšanas metodes un produkta tipu,

— bez bojājumiem vai bez kondīcijas pasliktinājuma, kas negatīvi ietekmē lietojamību uzturā,

— bez sala radītiem bojājumiem.

Galviņsalātiem jābūt ar vienu labi veidotu galviņu. Tomēr pasargātās platībās audzētiem galviņsalātiem galviņa drīkst būt neliela.

Romiešu salātiem jābūt ar galviņu, kura drīkst būt neliela.

Krokaino endīviju un platlapu endīviju vidum jābūt dzeltenam.

ii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst produkti, kas neatbilst I šķiras prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Produktiem jābūt:

— samērā labi veidotiem,

— bez bojājumiem vai bez kondīcijas pasliktinājuma, kas var īpaši negatīvi ietekmēt lietojamību uzturā.

Ja produkti saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— nelielas krāsojuma izmaiņas,

— nelieli kaitēkļu izraisīti bojājumi.

Galviņsalātiem jābūt ar galviņu, kura drīkst būt neliela. Tomēr pasargātās platībās audzētiem galviņsalātiem galviņas var nebūt.

Romiešu salātiem galviņas drīkst nebūt.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc vienas vienības masas.

Lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, tā diapazons produktiem, kas atrodas vienā iepakojumā, nedrīkst pārsniegt:

a) salātiem:

— 40 g, ja vieglākās vienības masa ir mazāka par 150 g,

— 100 g, ja vieglākās vienības masa ir 150–300 g,

— 150 g, ja vieglākās vienības masa ir 300–450 g,

— 300 g, ja vieglākās vienības masa ir lielāka par 450 g;

b) krokainajām endīvijām un platlapu endīvijām:

— 300 g.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita) produktu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

ii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita) produktu, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita) produktu, kas neatbilst lieluma prasībām.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes vai tirdzniecības tipa, kvalitātes un lieluma produktiem.

Tomēr būtiski atšķirīgu šķirņu, tirdzniecības tipu un/vai krāsojuma salātu un/vai endīviju maisījumu drīkst iepakot vienā iepakojumā, ja salātiem/endīvijām ir viendabīga kvalitāte un katrai attiecīgajai šķirnei, tirdzniecības tipam un/vai krāsojumam ir vienāda izcelsme. Lieluma viendabīgums netiek prasīts.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Produktiem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti. Produkti jāiepako atbilstoši iepakojuma lielumam un tipam, neatstājot brīvas vietas un nesaspiežot produktus.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([22]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Salāti", "galviņsalāti", "*batavia*", "kraukšķīgie galviņsalāti (*Iceberg*)", "romiešu salāti", "lapu salāti" (vai, piemēram, attiecīgā gadījumā "ozollapu", "*Lollo bionda*", "*Lollo rossa*"), "krokainās endīvijas", "platlapu endīvijas" vai līdzvērtīgs apzīmējums, ja saturs nav redzams no ārpuses.

— Attiecīgā gadījumā: "audzēti pasargātās platībās" vai līdzvērtīgs apzīmējums.

— Šķirnes nosaukums (nav obligāts).

— "Salātu/endīviju maisījums" vai līdzvērtīgs apzīmējums, ja maisījumā ir būtiski atšķirīgu šķirņu, tirdzniecības tipu un/vai krāsojumu salāti un/vai endīvijas. Ja produkti nav redzami no ārpuses, jānorāda iepakojumā esošo produktu šķirne, tirdzniecības tips un/vai krāsojums un katra veida produktu daudzums.

C. **Produkta izcelsme**

— Izcelsmes valsts ([23]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

— Būtiski atšķirīgu šķirņu, tirdzniecības tipu un/vai krāsojuma un dažādas izcelsmes salātu un/vai endīviju maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgās šķirnes, tirdzniecības tipa un/vai krāsojuma nosaukuma.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums, kas izteikts ar vienības minimālo masu vai ar vienību skaitu.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

([22]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

([23]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

5. DAĻA

Persiku un nektarīnu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Prunus persica* Sieb. et Zucc. izaudzētu šķirņu (kultivāru) persikiem un nektarīniem, kuri jāpiegādā patērētājam svaigi, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētiem persikiem un nektarīniem.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz persikiem un nektarīniem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru persikiem un nektarīniem jābūt:

— veseliem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez ieplīsumiem auglī pie kātiņa iedobuma,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Persiku un nektarīnu attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasības**

Augļiem jābūt pietiekami attīstītiem un gataviem. Mīkstuma minimālajam refrakcijas koeficientam jābūt lielākam vai vienādam ar 8° pēc Briksa skalas ([24]).

C. **Klasifikācija**

Persikus un nektarīnus iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes persiki un nektarīni. Tiem jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

Persikiem un nektarīniem nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja vien tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

([24]) Aprēķina tā, kā noteikts ESAO vadlīnijās par objektīviem testiem, kuras pieejamas vietnē http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes persiki un nektarīni. Tiem jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām. Mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli attīstības defekti,

— nelieli krāsojuma defekti,

— vājas spiediena pēdas, kuru kopējais virsmas laukums nepārsniedz 1 cm^2,

— nelieli mizas defekti, kuri nedrīkst pārsniegt:

— 1,5 cm garumā, ja tie ir iegareni defekti,

— 1 cm^2 lielu kopējo virsmas laukumu, ja tie ir citi defekti.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst persiki un nektarīni, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Augļa mīkstumam nedrīkst būt nopietnu defektu.

Ja persiki un nektarīni saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— attīstības defekti, arī sašķēlušies kauliņi, ja vien auglis ir noslēgts un mīkstums nebojāts,

— krāsojuma defekti,

— iespiedumi, kuri drīkst būt ar nelielām krāsojuma izmaiņām un kuru kopējais virsmas laukums nedrīkst pārsniegt 2 cm^2,

— mizas defekti, kuri nedrīkst pārsniegt:

— 2,5 cm garumā, ja tie ir iegareni defekti,

— 2 cm^2 lielu kopējo virsmas laukumu, ja tie ir citi defekti.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc šķērsgriezuma lielākā diametra, pēc masas vai skaita.

Minimālais lielums ir:

— 56 mm vai 85 g augstākajā šķirā,

— 51 mm vai 65 g I un II šķirā.

Tomēr augļus, kuri ir mazāki par 56 mm vai 85 g, netirgo laikposmā no 1. jūlija līdz 31. oktobrim (ziemeļu puslodē) un no 1. janvāra līdz 30. aprīlim (dienvidu puslodē).

Tālāk norādītās prasības II šķirai nav obligātas.

Lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, tā diapazons produktiem, kas atrodas vienā iepakojumā, nedrīkst pārsniegt:

a) augļiem, ko šķiro pēc diametra:

— 5 mm augļiem, kuri ir mazāki par 70 mm,

— 10 mm augļiem, kuru lielums ir 70 mm un vairāk;

b) augļiem, ko šķiro pēc masas:

— 30 g augļiem, kuru masa ir mazāka par 180 g,

— 80 g augļiem, kuru masa ir 180 g un vairāk;

c) lieluma starpībai augļiem, ko šķiro pēc skaita, jābūt tādai, kāda noteikta a) vai b) apakšpunktā.

Piemērojot lieluma kodus, jāievēro tālāk dotajā tabulā noteiktie kodi.

		Diametrs			Masa	
	Kods	no	līdz		no	līdz
		(mm)	(mm)		(g)	(g)
1	D	51	56		65	85
2	C	56	61	vai	85	105
3	B	61	67		105	135
4	A	67	73		135	180
5	AA	73	80		180	220
6	AAA	80	90		220	300
7	AAAA	> 90			> 300	

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) persiku vai nektarīnu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) persiku vai nektarīnu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) persiku vai nektarīnu, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām (ja augļi šķiroti pēc lieluma) pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) persiku vai nektarīnu, kas neatbilst lieluma prasībām.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes, kvalitātes, gatavības pakāpes un lieluma (ja tie šķiroti pēc lieluma) persikiem vai nektarīniem, bet augstākajā šķirā saturam jābūt viendabīgam arī pēc krāsojuma.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Persikiem vai nektarīniem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([25]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Persiki" vai "Nektarīni", ja saturs nav redzams no ārpuses.

— Augļa mīkstuma krāsojums.

— Šķirnes nosaukums (nav obligāts).

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([26]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums (ja augļi šķiroti pēc lieluma), kas izteikts ar minimālo un maksimālo diametru (mm) vai minimālo un maksimālo masu (g), vai ar lieluma kodu.

— Vienību skaits (nav obligāts).

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

([25]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

([26]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

6. DAĻA

Bumbieru tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Pyrus communis* L. izaudzētu šķirņu (kultivāru) bumbieriem, kuri jāpiegādā patērētājam svaigi, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētiem bumbieriem.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz bumbieriem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru bumbieriem jābūt:

— veseliem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Bumbieru attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasības**

Bumbieru attīstības un brieduma stadijai jābūt tādai, lai tie varētu turpināt nogatavoties un sasniegt šķirnes īpašībām atbilstošu gatavības pakāpi.

C. **Klasifikācija**

Bumbierus iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes bumbieri. Tiem jābūt ar šķirnei ([27]) raksturīgajām īpašībām.

Mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam, un uz mizas nedrīkst būt raupja rūsinājuma.

Bumbieriem nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

([27]) Šā standarta papildinājumā ir iekļauts neizsmeļošs lielaugļu un vasaras bumbieru šķirņu saraksts.

Kātiņam jābūt veselam.

Bumbieri nedrīkst būt graudaini.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes bumbieri. Tiem jābūt ar šķirnei ([28]) raksturīgajām īpašībām.

Mīkstumam jābūt pilnīgi nebojātam.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli attīstības defekti,

— nelieli krāsojuma defekti,

— niecīgs raupjš rūsinājums,

— nelieli mizas defekti, kuri nedrīkst pārsniegt:

  — 2 cm garumā, ja tie ir iegareni defekti,

  — 1 cm^2 lielu kopējo virsmas laukumu, ja tie ir citi defekti, izņemot kraupja (*Venturia pirina* un V. *inaequalis*) plankumus, kuru summārais laukums nedrīkst pārsniegt 0,25 cm^2,

— viegli iespiedumi, kuru laukums nepārsniedz 1 cm^2.

Kātiņš drīkst būt viegli bojāts.

Bumbieri nedrīkst būt graudaini.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst bumbieri, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Augļa mīkstumam nedrīkst būt nopietnu defektu.

Ja bumbieri saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— attīstības defekti,

— krāsojuma defekti,

— viegls raupjš rūsinājums,

— mizas defekti, kuri nedrīkst pārsniegt:

  — 4 cm garumā, ja tie ir iegareni defekti,

  — 2,5 cm^2 lielu kopējo virsmas laukumu, ja tie ir citi defekti, izņemot kraupja (*Venturia pirina* un V. *inaequalis*) plankumus, kuru summārais laukums nedrīkst pārsniegt 1 cm^2,

  — viegli iespiedumi, kuru laukums nepārsniedz 2 cm^2.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc šķērsgriezuma lielākā diametra vai pēc masas.

Minimālais lielums ir:

([28]) Šā standarta papildinājumā ir iekļauts neizsmeļošs lielaugļu un vasaras bumbieru šķirņu saraksts.

a) augļiem, ko šķiro pēc diametra:

	Augstākā šķira (mm)	I šķira (mm)	II šķira (mm)
Lielaugļu šķirnes	60	55	55
Citas šķirnes	55	50	45

b) augļiem, ko šķiro pēc masas:

	Augstākā šķira (g)	I šķira (g)	II šķira (g)
Lielaugļu šķirnes	130	110	110
Citas šķirnes	110	100	75

Šā standarta papildinājumā iekļautie vasaras bumbieri drīkst neatbilst minimālā lieluma prasībām.

Lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, vienā iepakojumā esošo produktu lieluma atšķirības nedrīkst pārsniegt:

a) augļiem, ko šķiro pēc diametra:

— 5 mm augstākās šķiras augļiem un I un II šķiras augļiem, kas iepakoti rindās un kārtās.

— 10 mm I šķiras augļiem mazumtirdzniecības iepakojumā vai brīvi sabērtiem iepakojumā;

b) augļiem, ko šķiro pēc masas:

— augstākās šķiras un I un II šķiras augļiem, kas iepakoti rindās un kārtās:

Diapazons (g)	Masas starpība (g)
75–100	15
100–200	35
200–250	50
> 250	80

— I šķiras augļiem mazumtirdzniecības iepakojumā vai brīvi sabērtiem iepakojumā:

Diapazons (g)	Masas starpība (g)
100–200	50
> 200	100

II šķiras augļiem, kas fasēti mazumtirdzniecības iepakojumā vai brīvi sabērti iepakojumā, lieluma viendabīguma ierobežojumu nepiemēro.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) bumbieru, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) bumbieru, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) bumbieru, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) bumbieru, kas neatbilst lieluma prasībām. Tomēr šo pielaidi nedrīkst paplašināt, lai tā attiektos uz produktiem, kuru lielums:

— ir vismaz par 5 mm mazāks par minimālo diametru,

— ir vismaz par 10 g mazāks par minimālo masu.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes, kvalitātes, lieluma (ja tie šķiroti pēc lieluma) un vienādas gatavības pakāpes bumbieriem.

Augstākajai šķirai viendabīguma prasību piemēro arī attiecībā uz krāsojumu.

Tomēr būtiski atšķirīgu šķirņu bumbieru maisījumu drīkst iepakot vienā tirdzniecības iepakojumā, ja bumbieriem ir viendabīga kvalitāte un katrai attiecīgajai šķirnei ir vienāda izcelsme. Lieluma viendabīgums netiek prasīts.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Bumbieriem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([29]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

([29]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Bumbieri", ja iepakojuma saturs nav redzams no ārpuses.

— Šķirnes nosaukums. Būtiski atšķirīgu šķirņu bumbieru maisījumam: dažādo šķirņu nosaukumi.

— Šķirnes nosaukumu drīkst aizstāt ar sinonīmu. Tirdzniecības nosaukumu ([30]) drīkst sniegt tikai papildus šķirnes vai sinonīma nosaukumam.

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([31]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

Būtiski atšķirīgu šķirņu un dažādas izcelsmes bumbieru maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgās šķirnes nosaukuma.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums vai, ja augļi ir iepakoti rindās un kārtās, vienību skaits.

— Ja identifikācija ir pēc lieluma, tas būtu jāizsaka:

a) produktiem, uz kuriem attiecas viendabīguma noteikumi, – ar minimālo un maksimālo diametru vai ar minimālo un maksimālo masu;

b) produktiem, uz kuriem viendabīguma noteikumi neattiecas, pēc izvēles – ar iepakojumā esošā mazākā augļa diametru vai masu, kam seko "un vairāk" vai līdzvērtīgs apzīmējums, vai – attiecīgā gadījumā – iepakojumā esošā lielākā augļa diametrs vai masa.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

([30]) Tirdzniecības nosaukums var būt preču zīme, attiecībā uz kuru ir lūgta vai saņemta aizsardzība, vai jebkurš cits komercnosaukums.
([31]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

Papildinājums

Neizsmeļošs lielaugļu un vasaras bumbieru šķirņu saraksts

Sīkaugļu un pārējās šķirnes, kas nav iekļautas sarakstā, drīkst tirgot, ja tās atbilst citām šķirnēm piemērojamiem lieluma kritērijiem, kas aprakstīti standarta III iedaļā.

Dažas no tālāk dotajā tabulā norādītajām šķirnēm drīkst tirgot ar nosaukumiem, attiecībā uz kuriem ir lūgta vai saņemta preču zīmju aizsardzība vienā vai vairākās valstīs. Tabulas pirmā un otrā sleja neparedz šādu preču zīmju iekļaušanu. Trešajā slejā atsauces uz zināmām preču zīmēm ir iekļautas tikai informācijas nolūkos.

Apzīmējumi:

L = lielaugļu šķirne

SP = vasaras bumbieri, uz kuriem prasību par minimālo lielumu neattiecina

Šķirne	Sinonīmi	Preču zīmes	Lielums
Abbé Fétel	Abate Fetel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akça			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bambinella			SP
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de Juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP

Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Joséphine			L
Kieffer			L
Klapa Mīlule			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade ®	L
Moscatella			SP
Mramornaja			L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L

Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Suvenirs			L
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Vasarine Sviestine			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

7. DAĻA

Zemeņu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Fragaria* L. ģints izaudzētu šķirņu (kultivāru) zemenēm, kuras jāpiegādā patērētājam svaigas, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētām zemenēm.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz zemenēm pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru zemenēm jābūt:

— veselām,

— nebojātām; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīrām, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— svaigām pēc izskata, bet nemazgātām,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— praktiski bez kaitēkļu izraisītiem bojājumiem,

— ar kausu (izņemot meža zemenes); kausam un kātiņam (ja tie ir klāt) jābūt svaigiem un zaļiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Zemenēm jābūt pietiekami attīstītām un gatavām. Zemeņu attīstībai un kondīcijai jābūt tādai, lai tās varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Klasifikācija**

Zemenes iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes zemenes. Tām jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Tām jābūt:

— spīdīgām, ņemot vērā šķirnei raksturīgās īpašības,

— bez augsnes paliekām.

Zemenēm nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes zemenes. Tām jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— mazs, balts plankums, kas nepārsniedz vienu desmitdaļu no augļa kopējā virsmas laukuma,

— vājas, virspusējas spiediena pēdas.

Uz tām praktiski nedrīkst būt augsnes paliekas.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst zemenes, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Ja zemenes saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— balts plankums, kas nepārsniedz vienu piektdaļu no augļa kopējā virsmas laukuma,

— viegli, sausi iespiedumi, kuriem nav tendences izplesties,

— nelielas augsnes paliekas.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc šķērsgriezuma lielākā diametra.

Minimālais lielums ir:

— 25 mm augstākajā šķirā,

— 18 mm I un II šķirā.

Meža zemenēm minimālais lielums nav noteikts.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) zemeņu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tās atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) zemeņu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tās atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) zemeņu, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) zemeņu, kas neatbilst minimālā lieluma prasībām.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes un kvalitātes zemenēm.

Augstākās šķiras zemenēm, izņemot meža zemenes, jābūt īpaši viendabīgām un atbilstošām pēc gatavības pakāpes, krāsojuma un lieluma. I šķirā zemeņu lielums drīkst būt neviendabīgāks.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Zemenēm jābūt iepakotām tā, lai tās būtu pienācīgi aizsargātas.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([32]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

([32]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Zemenes", ja iepakojuma saturs nav redzams no ārpuses.

— Šķirnes nosaukums (nav obligāts).

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([33]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

IV iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

8. DAĻA

Paprikas tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Capsicum annuum* L. izaudzētu šķirņu ([34]) (kultivāru) paprikai, kura jāpiegādā patērētājam svaiga, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētai paprikai.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz papriku pēc tās sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru paprikai jābūt:

— veselai,

— nebojātai; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīrai, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— svaigai pēc izskata,

— stingrai,

([33]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

([34]) Dažu šķirņu paprikai var būt asa garša. Komerciālas šķirnes ar mazliet asu garšu ir, piemēram, 'Sivri', 'Padron' un 'Somborka'.

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez zemas temperatūras vai sala radītiem bojājumiem,

— ar kātiņu; kātiņam jābūt līdzeni nogrieztam un kausam jābūt veselam,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez nerakstur̄gas smaržas un/vai garšas.

Paprikas attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tā varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— atbilstošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Klasifikācija**

Papriku iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes paprika. Tai jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Galda vīnogām nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes paprika. Tai jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli sudrabaini plankumi vai tripšu izraisīti bojājumi, kas nepārsniedz vairāk kā 1/3 no kopējā virsmas laukuma,

— nelieli mizas defekti, piemēram:

  — iegrimuši punkti, ieskrāpējumi, saules radīti apdegumi, spiediena pēdas, kas kopumā nepārsniedz 2 cm, ja tie ir iegarenas formas defekti, un 1 cm^2, ja tie ir citi defekti, vai

  — sausas, virspusējas plaisas, kas kopumā nepārsniedz 1/8 no kopējā virsmas laukuma,

— nedaudz bojāts kātiņš.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst paprika, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Ja paprika saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— sudrabaini plankumi vai tripšu izraisīti bojājumi, kas nepārsniedz vairāk kā 2/3 no kopējā virsmas laukuma,

— mizas defekti, piemēram:

  — iegrimuši punkti, ieskrāpējumi, saules radīti apdegumi, iespiedumi un sadzijuši iebojājumi, kas kopumā nepārsniedz 4 cm garumu, ja tie ir iegarenas formas defekti, un 2,5 cm^2 laukumu, ja tie ir citi defekti, vai

  — sausas, virspusējas plaisas, kas kopumā nepārsniedz 1/4 no kopējā virsmas laukuma,

— augļa gala bojājums, kas nepārsniedz 1 cm^2,

— sačokurošanās, kas nepārsniedz 1/3 no virsmas laukuma,

— bojāts kātiņš un kauss, ja vien apkārtējais mīkstums ir vesels.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc šķērsgriezuma lielākā diametra vai pēc masas. Lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, tā diapazons produktiem, kas atrodas vienā iepakojumā, nedrīkst pārsniegt:

a) paprikai, ko šķiro pēc diametra:

— 20 mm;

b) paprikai, ko šķiro pēc masas:

— 30 g, ja smagākā augļa masa ir 180 g vai mazāk,

— 80 g, ja vieglākā augļa masa ir lielāka par 180 g, bet mazāka par 260 g,

— ja vieglākā augļa masa ir 260 g vai vairāk, ierobežojumu nepiemēro.

Iegarenās paprikas augļu garumam jābūt pietiekami viendabīgam.

II šķiras paprikai lieluma viendabīgums nav obligāta prasība.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) paprikas, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tā atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) paprikas, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tā atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) paprikas, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām (ja augļi šķiroti pēc lieluma) pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) paprikas, kas neatbilst lieluma prasībām.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes vai tirdzniecības tipa, kvalitātes un lieluma (ja tā ir šķirota pēc lieluma) paprikai, bet augstākajā šķirā un I šķirā – samērā vienādas gatavības pakāpes un krāsojuma paprikai.

Tomēr būtiski atšķirīgu tirdzniecības tipu un/vai krāsojuma paprikas maisījumu drīkst iepakot vienā iepakojumā, ja paprikai ir viendabīga kvalitāte un katram attiecīgajam tirdzniecības tipam un/vai krāsojumam ir vienāda izcelsme. Lieluma viendabīgums netiek prasīts.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Paprikai jābūt iepakotai tā, lai tā būtu pienācīgi aizsargāta.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([35]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Paprika", ja saturs nav redzams no ārpuses.

— "Paprikas maisījums" vai līdzvērtīgs apzīmējums, ja maisījumā ir būtiski atšķirīgu šķirņu, tirdzniecības tipu un/vai krāsojumu paprika. Ja produkti nav redzami no ārpuses, jānorāda iepakojumā esošo produktu tirdzniecības tips un/vai krāsojums un katra veida produktu daudzums.

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([36]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

Būtiski atšķirīgu tirdzniecības tipu un/vai krāsojuma un dažādas izcelsmes paprikas maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgā tirdzniecības tipa un/vai krāsojuma nosaukuma.

([35]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

([36]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums (ja augļi šķiroti pēc lieluma), kas izteikts ar minimālo un maksimālo diametru vai ar minimālo un maksimālo masu.

— Vienību skaits (nav obligāts).

— Attiecīgā gadījumā "Asa garša" vai līdzvērtīgs apzīmējums.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

9. DAĻA

Galda vīnogu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Vitis vinifera* L. izaudzētu šķirņu (kultivāru) galda vīnogām, kuras jāpiegādā patērētājam svaigas, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētām galda vīnogām.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz galda vīnogām pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru ogām un ķekariem jābūt:

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— praktiski bez kaitēkļu izraisītiem bojājumiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Turklāt ogām jābūt:

— veselām,

— labi veidotām,

— normāli attīstītām.

Saules izraisīta pigmentācija nav uzskatāma par defektu.

Galda vīnogu attīstībai un kondīcijai jābūt tādai, lai tās varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasības**

Ogu sulas refrakcijas koeficientam ([37]) jābūt vismaz:

— 12° pēc Briksa skalas 'Alphonse Lavallée', 'Cardinal' un 'Victoria' šķirnei,

— 13° pēc Briksa skalas visām pārējām šķirnēm ar sēklām,

— 14° pēc Briksa skalas visām bezsēklu šķirnēm.

Turklāt visām šķirnēm jābūt apmierinošai cukuru/skābju attiecībai.

C. **Klasifikācija**

Galda vīnogas iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes galda vīnogas. Tām jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām, kas atkarīgas arī no apgabala, kurā tās audzētas.

Ogām jābūt stingrām, cieši piestiprinātām, vienmērīgi izvietotām uz kātiņa un ar praktiski neskartu vaska sarmojumu.

Galda vīnogām nedrīkst būt defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes galda vīnogas. Tām jābūt ar šķirnei raksturīgajām īpašībām, kas atkarīgas arī no apgabala, kurā tās audzētas.

Ogām jābūt stingrām, cieši piestiprinātām un, pēc iespējas, ar neskartu vaska sarmojumu. Taču tās drīkst būt izvietotas uz kātiņa nevienmērīgāk kā augstākās šķiras ogas.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli krāsojuma defekti,

— ļoti viegls saules apdegums, kas skar vienīgi mizu,

— nelieli mizas defekti.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst galda vīnogas, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Ķekariem drīkst būt nelieli formas, attīstības un krāsojuma defekti, ja tie nepasliktina šķirnes pamatīpašības, kas atkarīgas arī no apgabala, kurā vīnogas audzētas.

Ogām jābūt pietiekami stingrām un pietiekami cieši piestiprinātām, un, ja vien iespējams, ar saglabātu vaska sarmojumu. Tās drīkst būt nevienmērīgāk izvietotas uz kātiņa nekā I šķiras ogas.

Ja galda vīnogas saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— krāsojuma defekti,

— viegls saules apdegums, kas skar vienīgi mizu,

— viegli iespiedumi,

— mizas bojājumi.

([37]) Aprēķina tā, kā noteikts ESAO vadlīnijās par objektīviem testiem, kuras pieejamas vietnē http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc ķekara masas.

Ķekara minimālā masa augstākajai šķirai un I šķirai ir 75 g. Šo prasību nevienā šķirā nepiemēro iepakojumiem, kas paredzēti kā viena porcija.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopējās masas) ķekaru, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopējās masas) ķekaru, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

Papildus šīm pielaidēm pieļaujami ne vairāk kā 10 % (pēc masas) brīvi sabērtu ogu, t. i., ogu, kas atdalītas no ķekara, ja vien ogas ir nebojātas un veselas.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopējās masas) ķekaru, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

Papildus šīm pielaidēm pieļaujami ne vairāk kā 10 % (pēc masas) brīvi sabērtu ogu, t. i., ogu, kas atdalītas no ķekara, ja vien ogas ir nebojātas un veselas.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām (ja augļi šķiroti pēc lieluma) pieļaujami 10 % (pēc kopējās masas) ķekaru, kas neatbilst lieluma prasībām. Masas pielāgošanas vajadzībām katrā tirdzniecības iepakojumā (izņemot iepakojumus, kuros ir viena porcija) ir pieļaujams viens ķekars, kura masa nesasniedz 75 g, ja vien šis ķekars atbilst visām citām norādītās šķiras prasībām.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes, kvalitātes un gatavības pakāpes ķekariem.

Augstākās šķiras ķekariem lieluma un krāsojuma ziņā jābūt aptuveni viendabīgiem.

Tomēr būtiski atšķirīgu šķirņu galda vīnogu maisījumu drīkst iepakot vienā iepakojumā, ja vīnogām ir viendabīga kvalitāte un katrai attiecīgajai šķirnei ir vienāda izcelsme.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Galda vīnogām jābūt iepakotām tā, lai tās būtu pienācīgi aizsargātas.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem, tomēr vīnogulāja zara fragments, ne garāks par 5 cm, drīkst būt atstāts pie ķekara kātiņa kā sevišķs noformējuma elements.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([38]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Galda vīnogas", ja saturs nav redzams no ārpuses.

— Šķirnes nosaukums. Būtiski atšķirīgu šķirņu galda vīnogu maisījumam: dažādo šķirņu nosaukumi.

Šķirnes nosaukumu var aizstāt ar sinonīmu. Tirdzniecības nosaukumu var sniegt tikai papildus šķirnes vai sinonīma nosaukumam.

C. **Produkta izcelsme**

— Izcelsmes valsts ([39]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

— Būtiski atšķirīgu šķirņu un dažādas izcelsmes galda vīnogu maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgās šķirnes nosaukuma.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

Attiecīgā gadījumā "Vienai porcijai paredzēti ķekari, kuru masa ir mazāka par 75 g" vai līdzvērtīgs apzīmējums.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

VI iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

([38]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

([39]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

10. DAĻA

Tomātu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Solanum lycopersicum* L. izaudzētu šķirņu (kultivāru) tomātiem, kuri jāpiegādā patērētājam svaigi, bet nepiemēro rūpnieciskai pārstrādei paredzētiem tomātiem.

Tomātus drīkst iedalīt četros tirdzniecības tipos:

— "apaļie",

— "rievainie",

— "garenie" vai "iegarenie",

— visu formu "ķirštomāti/kokteiļtomāti" (miniatūro augļu šķirnes).

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Standarta mērķis ir noteikt kvalitātes prasības, kas attiecas uz tomātiem pēc to sagatavošanas un iepakošanas.

Tomēr posmos, kas seko nosūtīšanai, produkti salīdzinājumā ar standarta prasībām drīkst būt:

— nedaudz mazāk svaigi un stingri,

— ja tie nav iedalīti augstākajā šķirā, – ar nelielu kondīcijas pasliktinājumu, kas rodas bioloģiskās attīstības un ātrbojīguma dēļ.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru tomātiem jābūt:

— veseliem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— svaigiem pēc izskata,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez nerakstur īgas smaržas un/vai garšas.

Tomātu ķekaros kātiņiem jābūt svaigiem, veseliem, tīriem, bez lapām un bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem.

Tomātu attīstības stadijai un kondīcijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā kondīcijā nonākt galamērķī.

B. **Gatavības prasības**

Tomātu attīstības un brieduma stadijai jābūt tādai, lai tie varētu turpināt nogatavoties un sasniegt apmierinošu gatavības pakāpi.

C. **Klasifikācija**

Tomātus iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes tomāti. Tiem jābūt stingriem un ar šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Tomātiem nedrīkst būt zaļu plankumu un citu defektu, izņemot niecīgus virspusējus defektus, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes tomāti. Tiem jābūt pietiekami stingriem un ar attiecīgajai šķirnei raksturīgajām īpašībām.

Tiem jābūt bez plaisām un redzamiem zaļiem plankumiem.

Tomēr ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē produkta kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas un attīstības defekti,

— nelieli krāsojuma defekti,

— nelieli mizas defekti,

— ļoti viegli iespiedumi.

Turklāt rievainajiem tomātiem drīkst būt:

— sadzijušas plaisas, ne garākas par 1 cm,

— ne pārāk lieli izciļņi,

— neliels sēklas nabiņas vietā izveidojies iedobums, bet ne pārkorķojums,

— drīksnas pārkorķojums līdz 1 cm^2,

— šaura, iegarena augļa šuve, kura nav garāka par divām trešdaļām no augļa lielākā diametra.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst tomāti, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Tiem jābūt pietiekami stingriem (taču tie drīkst būt nedaudz mazāk stingri nekā I šķiras tomāti) un bez nesadzijušām plaisām.

Ja tomāti saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, ir pieļaujami šādi defekti:

— formas un attīstības defekti,

— krāsojuma defekti,

— mizas defekti vai iespiedumi, ja vien augļi nav būtiski bojāti,

— sadzijušas plaisas, kuru garums apaļajiem, rievainajiem vai garenajiem tomātiem nepārsniedz 3 cm.

Turklāt rievainajiem tomātiem drīkst būt:

— izteiktāki izciļņi nekā pieļaujams I šķirai, taču bez deformācijām,

— sēklas nabiņas vietā izveidojies iedobums,

— drīksnas pārkorķojums līdz 2 cm^2,

— šaura, iegarena augļa šuve.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lielumu nosaka pēc šķērsgriezuma lielākā diametra, pēc masas vai skaita.

Tālāk norādītos noteikumus nepiemēro tomātu ķekariem, un to piemērošana nav obligāta:

— ķirštomātiem/kokteiļtomātiem, kuru diametrs ir mazāks par 40 mm,

— neregulāras formas rievainajiem tomātiem un

— II šķirai.

lai nodrošinātu lieluma viendabīgumu, tā diapazons produktiem, kas atrodas vienā iepakojumā, nedrīkst pārsniegt:

a) tomātiem, kurus šķiro pēc diametra:

— 10 mm, ja mazākā augļa diametrs (saskaņā ar norādi uz iepakojuma) ir mazāks par 50 mm,

— 15 mm, ja mazākā augļa diametrs (saskaņā ar norādi uz iepakojuma) ir 50 mm un vairāk, bet mazāks par 70 mm,

— 20 mm, ja mazākā augļa diametrs (saskaņā ar norādi uz iepakojuma) ir 70 mm un vairāk, bet mazāks par 100 mm,

— augļiem, kuru diametrs ir 100 mm vai vairāk, ierobežojumu attiecībā uz diametra starpību nepiemēro.

Piemērojot lieluma kodus, jāievēro šajā tabulā noteiktie kodi un diapazoni:

Lieluma kods	Diametrs (mm)
0	≤ 20
1	> 20 ≤ 25
2	> 25 ≤ 30
3	> 30 ≤ 35
4	> 35 ≤ 40
5	> 40 ≤ 47
6	> 47 ≤ 57
7	> 57 ≤ 67
8	> 67 ≤ 82
9	> 82 ≤ 102
10	> 102

b) lieluma starpībai tomātiem, kurus šķiro pēc masas vai skaita, jābūt tādai, kāda noteikta a) apakšpunktā.

IV. NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM

Visos tirdzniecības posmos katrā produktu partijā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) tomātu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst I šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 0,5 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas atbilst II šķiras kvalitātes prasībām.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) tomātu, kas neatbilst šķiras prasībām, ja tie atbilst II šķiras prasībām. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 1 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt produkti, kas neatbilst ne II šķiras kvalitātes prasībām, ne prasību minimumam, vai arī ir iepuvuši.

Ķekaru tomātiem – 5 % pēc skaita vai masas pieļaujami no kātiņa atdalīti tomāti.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) tomātu, kas neatbilst ne šķiras prasībām, ne prasību minimumam. Šīs pielaides robežās ne vairāk kā 2 % no kopējā produktu daudzuma drīkst būt iepuvuši.

Ķekaru tomātiem – 10 % pēc skaita vai masas pieļaujami no kātiņa atdalīti tomāti.

B. **Lieluma pielaides**

Visām šķirām pieļaujami 10 % (pēc kopskaita vai kopējās masas) tomātu, kas neatbilst lieluma prasībām.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes vai tirdzniecības tipa, kvalitātes un lieluma (ja tie šķiroti pēc lieluma) tomātiem.

Augstākās šķiras un I šķiras tomātu gatavībai un krāsojumam jābūt praktiski viendabīgam. Turklāt gareno tomātu garumam jābūt pietiekami viendabīgam.

Tomēr būtiski atšķirīga krāsojuma, šķirņu un/vai tirdzniecības tipu tomātu maisījumu drīkst iepakot vienā iepakojumā, ja tomātiem ir viendabīga kvalitāte un katram attiecīgajam krāsojumam, šķirnei un/vai tirdzniecības tipam ir vienāda izcelsme. Lieluma viendabīgums netiek prasīts.

Iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Tomātiem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt tīriem un tik kvalitatīviem, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši papīru vai zīmogus, ar tirdzniecības specifikācijām atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana vai marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Uzlīmēm uz atsevišķiem produktiem jābūt tādām, lai, tās noņemot, nepaliktu redzamas līmes pēdas un nerastos mizas defekti. Augļu marķēšana ar lāzeru nedrīkst izraisīt ne mīkstuma, ne mizas defektus.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma ([40]), izmantojot vienā pusē grupētus burtus, kas ir salasāmi, neizdzēšami un no ārpuses redzami, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un fiziskā adrese (piemēram, iela/pilsēta/reģions/pasta indekss un valsts, ja tā atšķiras no izcelsmes valsts).

Šo norādi drīkst aizstāt:

— uz visiem iepakojumiem, izņemot fasējumus, – cieši līdzās uzrakstam "Iepakotājs un/vai nosūtītājs" (vai līdzvērtīgiem saīsinājumiem) norādot oficiāli piešķirtu vai pieņemtu kodu, ar kuru apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pirms šā koda norāda atzīstošās valsts ISO 3166 (alfa) valsts/reģiona kodu, ja tā nav izcelsmes valsts;

([40]) Šie marķēšanas noteikumi neattiecas uz tirdzniecības iepakojumiem, kas noformēti pakās. Tomēr tie attiecas uz atsevišķi noformētiem tirdzniecības iepakojumiem.

— tikai fasējumiem – ar Savienībā iedibināta pārdevēja vārdu/nosaukumu un adresi, kas norādīti cieši līdzās norādei "Fasēts (kam)" vai līdzvērtīgai norādei. Šādā gadījumā marķējumā iekļauj arī kodu, ar ko apzīmē iepakotāju un/vai nosūtītāju. Pārdevējs par šā koda nozīmi sniedz visu informāciju, ko inspekcijas struktūra uzskata par vajadzīgu.

B. **Produkta veids**

— "Tomāti" vai "tomātu ķekari" un tirdzniecības tips, vai "ķirštomāti/kokteiļtomāti" vai "ķirštomātu/kokteiļtomātu ķekari" vai līdzvērtīgs apzīmējums citām miniatūro augļu šķirnēm, ja saturs nav redzams no ārpuses.

— "Tomātu maisījums" vai līdzvērtīgs apzīmējums, ja maisījumā ir būtiski atšķirīgu šķirņu, tirdzniecības tipu un/vai krāsojumu tomāti. Ja produkti nav redzami no ārpuses, jānorāda iepakojumā esošo produktu krāsojums, šķirne vai tirdzniecības tips un katra veida produktu daudzums.

— Šķirnes nosaukums (nav obligāts).

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts ([41]) un – pēc izvēles – apgabals, kurā produkts izaudzēts, vai valsts, reģiona vai vietas ģeogrāfiskais nosaukums.

Būtiski atšķirīga krāsojuma, šķirņu un/vai tirdzniecības tipu un dažādas izcelsmes tomātu maisījumam norādi uz katru izcelsmes valsti sniedz pie attiecīgā krāsojuma, šķirnes un/vai tirdzniecības tipa nosaukuma.

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira.

— Lielums (ja augļi šķiroti pēc lieluma), kas izteikts ar:

— minimālo un maksimālo diametru vai

— minimālo un maksimālo masu, vai

— lieluma kodu, kas norādīts III iedaļā, vai

— skaitu, kam seko minimālais un maksimālais lielums.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

IV iedaļas pirmajā daļā minētajām ziņām uz pakām nav jābūt tad, ja tajās ir tirdzniecības iepakojumi, kuri ir skaidri redzami no ārpuses un uz kuriem visiem ir šīs ziņas. Uz šīm pakām nedrīkst būt norāžu, kas varētu būt maldinošas. Ja šīs pakas novieto uz paliktņiem, ziņas sniedz labi redzamā vietā uz vismaz divām paliktņa malām.

11. DAĻA

Banānu tirdzniecības standarts

I. PRODUKTA DEFINĪCIJA

Šo standartu piemēro no *Musa* spp. izaudzētu šķirņu (kultivāru), kā arī to hibrīdu banāniem, kuri pēc sagatavošanas un iepakošanas 4. panta 2. punktā noteiktajos posmos jāpiegādā patērētājam svaigi. To nepiemēro banāniem, kas paredzēti tikai termiskai apstrādei (plantāni) vai rūpnieciskai pārstrādei. Šā standarta aptverto šķirņu saraksts ir iekļauts papildinājumā.

II. NOTEIKUMI PAR KVALITĀTI

Šis standarts noteic kvalitātes prasības, kādām jāatbilst I iedaļā definētajiem banāniem.

([41]) Norāda pilno vai vispārpieņemto nosaukumu.

A. **Prasību minimums**

Ievērojot īpašos noteikumus attiecībā uz katru šķiru un pieļaujamās pielaides, visu šķiru banāniem jābūt:

— zaļiem un nenogatavinātiem,

— veseliem,

— stingriem,

— nebojātiem; nav pieļaujami produkti, ko skārusi puve vai kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam,

— tīriem, praktiski bez jebkādiem redzamiem svešķermeņiem,

— svaigiem pēc izskata,

— praktiski bez kaitēkļiem,

— praktiski bez kaitēkļu izraisītiem bojājumiem,

— ar veselu, nesaliektu un nesakaltušu kātiņu bez sēnīšu izraisītiem bojājumiem,

— bez auglenīcām,

— bez atsevišķu banānu anomālijām vai pārmērīga izliekuma,

— praktiski bez iespiedumiem,

— praktiski bez zemas temperatūras radītiem bojājumiem,

— bez lieka virsas mitruma,

— bez kaitēkļu izraisītiem mīkstuma bojājumiem,

— bez neraksturīgas smaržas un/vai garšas.

Turklāt pie ķekariem un ķekaru daļām jābūt:

— pietiekamai un nebojātai mezgla daļai ar normālu krāsojumu un bez sēnīšu kontaminācijas,

— mezglam, kas ir nogriezts gludi, nevis nogriezts robaini vai noplēsts, bez kātiņu fragmentiem.

Banānu fiziskās attīstības un gatavības stadijai jābūt tādai, lai tie varētu:

— izturēt transportēšanu un manipulācijas un

— apmierinošā stāvoklī sasniegt galamērķi, lai pēc nogatavināšanas sasniegtu atbilstošu brieduma stadiju.

B. **Klasifikācija**

Banānus iedala šādās trīs šķirās.

i) *Augstākā šķira*

Pie šīs šķiras pieder visaugstākās kvalitātes banāni. Tiem jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Atsevišķiem banāniem nedrīkst būt defektu, izņemot vieglus virspusējus plankumus, kuri kopumā neaizņem vairāk kā 1 cm^2 no atsevišķa banāna virsmas un nedrīkst ietekmēt ķekara vai tā daļas kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā.

ii) *I šķira*

Pie šīs šķiras pieder labas kvalitātes banāni. Tiem jābūt ar šķirnei un/vai tirdzniecības tipam raksturīgajām īpašībām.

Tomēr atsevišķiem banāniem ir pieļaujami tālāk minētie nelielie defekti, ja tie neietekmē katra ķekara vai tā daļas kopējo izskatu, kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā:

— nelieli formas defekti,

— nelieli mizas defekti, kas radušies berzes dēļ, un citi viegli virspusēji bojājumi, kuri kopumā neaizņem vairāk kā 2 cm^2 no atsevišķa banāna virsmas.

Šādi nelieli defekti nekādā gadījumā nedrīkst skart augļa mīkstumu.

iii) *II šķira*

Šajā šķirā ietilpst banāni, kas neatbilst augstāko šķiru prasībām, bet atbilst A punktā noteiktajam prasību minimumam.

Ja banāni saglabā savas pamatīpašības attiecībā uz kvalitāti, uzglabājamību un noformējumu iepakojumā, atsevišķiem banāniem ir pieļaujami šādi defekti:

— formas defekti,

— mizas defekti, kas radušies skrāpējumu, berzes vai citu iemeslu dēļ, ja to kopējais laukums nepārsniedz 4 cm^2 no atsevišķa banāna virsmas.

Defekti nekādā gadījumā nedrīkst skart augļa mīkstumu.

III. NOTEIKUMI PAR ŠĶIROŠANU PĒC LIELUMA

Lai "Gros Michel" un "Cavendish" apakšgrupas banānus šķirotu pēc lieluma:

— atsevišķu banānu garumu nosaka, mērot gar augļa ārējo izliekumu no zieda gala līdz kātiņa pamatnei, kur beidzas ēdamais mīkstums, un diametru nosaka, mērot šķērsgriezuma platumu starp sānu malām;

— kalibrs ir augļa šķērsgriezuma platums milimetros, ko mēra augļa vidū starp sānu malām perpendikulāri garenvirziena asij.

Atsauces auglis garuma un kalibra mērīšanai ir:

— vidējais banāns ķekara ārējā rindā,

— banāns, kas atrodas ķekara daļas ārējā rindā blakus ķekara sadalīšanas griezumam.

Minimālais pieļaujamais garums ir 14 cm un minimālais pieļaujamais kalibrs ir 27 mm.

Atkāpjoties no trešās daļas, Savienībā drīkst tirgot Madeirā, Azoru salās, Algarvē, Kanāriju salās, Krētā, Lakonijā un Kiprā ražotus "Gros Michel" un "Cavendish" apakšgrupas banānus, kas īsāki par 14 cm.

Vīģu banāniem (*fig bananas*) noteikumus par šķirošanu pēc lieluma nepiemēro.

IV. **NOTEIKUMI PAR PIELAIDĒM**

Katrā iepakojumā ir pieļaujamas kvalitātes un lieluma pielaides produktiem, kuri neatbilst norādītās šķiras prasībām.

A. **Kvalitātes pielaides**

i) *Augstākā šķira*

Pieļaujami 5 % (pēc skaita vai masas) banānu, kas neatbilst augstākās šķiras prasībām, bet atbilst I šķiras prasībām vai izņēmuma kārtā iekļaujas minētās šķiras pielaižu robežās.

ii) *I šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc skaita vai masas) banānu, kas neatbilst I šķiras prasībām, bet atbilst II šķiras prasībām vai izņēmuma kārtā iekļaujas minētās šķiras pielaižu robežās.

iii) *II šķira*

Pieļaujami 10 % (pēc skaita vai masas) banānu, kas neatbilst ne II šķiras prasībām, ne prasību minimumam, izņemot produktus, ko skārusi puve vai jebkāds cits kondīcijas pasliktinājums, kura dēļ tie kļūst nederīgi patēriņam.

B. **Lieluma pielaides**

Visās šķirās pieļaujami 10 % (pēc skaita) "Gros Michel" un "Cavendish" apakšgrupas banānu, kas neatbilst lieluma prasībām, minimālā 14 cm garuma gadījumā – ne vairāk kā par 1 cm, izņemot Madeirā, Azoru salās, Algarvē, Kanāriju salās, Krētā, Lakonijā un Kiprā audzētus banānus.

V. NOTEIKUMI PAR NOFORMĒJUMU

A. **Viendabīgums**

Katra iepakojuma saturam jābūt viendabīgam, un tajā jābūt tikai vienas izcelsmes, šķirnes un/vai tirdzniecības tipa un kvalitātes banāniem.

Katra iepakojuma satura redzamajai daļai jābūt visam saturam reprezentatīvai.

B. **Iepakojums**

Banāniem jābūt iepakotiem tā, lai tie būtu pienācīgi aizsargāti.

Iepakojuma iekšpusē lietotajiem materiāliem jābūt jauniem, tīriem un ar tādām īpašībām, lai neradītu produktiem ārējus vai iekšējus bojājumus. Materiālus, jo īpaši iesaiņojamo papīru vai uzlīmes, ar komerciālām norādēm atļauts izmantot tikai tad, ja iespiešana un marķēšana ir veikta ar netoksisku krāsu vai līmi.

Iepakojumiem jābūt bez jebkādiem svešķermeņiem.

C. **Noformējums**

Banānus drīkst noformēt kā ķekarus vai ķekaru daļas vai kā atsevišķus banānus.

Kātiņš nav noplēsts, bet gan gludi nogriezts.

Ražošanas reģionos banānus drīkst tirgot ar stublāju.

VI. NOTEIKUMI PAR MARĶĒŠANU

Uz katra iepakojuma, izmantojot vienā pusē grupētas rakstzīmes, kas ir salasāmas, neizdzēšamas un no ārpuses redzamas, jānorāda tālāk minētās ziņas.

A. **Identifikācija**

Iepakotāja un/vai nosūtītāja vārds/nosaukums un adrese vai oficiāli izdota vai atzīta tradicionālā zīme.

B. **Produkta veids**

— Vārds "Banāni", ja saturs nav redzams no ārpuses,

— šķirnes vai tirdzniecības tipa nosaukums.

C. **Produkta izcelsme**

Izcelsmes valsts; Savienības produkcijas gadījumā

— audzēšanas apgabals un

— valsts, reģiona vai vietējais nosaukums (nav obligāts).

D. **Tirdzniecības specifikācijas**

— Šķira,

— neto masa,

— lielums, kas izteikts ar minimālo garumu un – pēc izvēles – ar maksimālo garumu.

E. **Oficiāla kontroles zīme (nav obligāta)**

Papildinājums

Savienībā tirgoto deserta banānu galveno grupu, apakšgrupu un kultivāru saraksts

Grupa	Apakšgrupa	Galvenais kultivārs (neizsmeļošs saraksts)
AA	Sweet-fig	Sweet-fig, Pisang Mas, Amas Date, Bocadillo
AB	Ney-Poovan	Ney Poovan, Safet Velchi
AAA	Cavendish	Dwarf Cavendish
		Giant Cavendish
		Lacatan
		Poyo (Robusta)
		Williams
		Americani
		Valery
		Arvis
	Gros Michel	Gros Michel ('Big Mike')
		Highgate
	Hybrids	Flhorban 920
	Pink Fig	Figue Rose
		Figue Rose Verte
	Ibota	
AAB	Fig apple	Fig apple, Silk
	Pome (Prata)	Pacovan
		Prata Ana
	Mysore	Mysore, Pisang Ceylan, Gorolo

II PIELIKUMS

Atbilstības tabula, kas minēta 10. pantā

Regula (ES) Nr. 543/2011	Regula (ES) Nr. 1333/2011	Šī regula	Īstenošanas regula (ES) 2023/2430
1. pants	–	1. pants	1. pants
2. pants	–	–	–
3. panta 1. un 3. punkts	–	2. pants	–
3. panta 2. punkts		4. pants	
4. pants	–	5. pants	–
5. pants	–	6. pants	–
6. pants	–	7. pants	–
7. pants	–	8. pants	–
8. pants	–	–	–
9. pants	–	–	2. pants
10. pants	–	–	3. pants
11. pants	–		5. pants
12. pants	–		4. pants
13. pants	–	–	6. pants
14. pants	–	–	7. pants
15. pants	–	9. pants	8. pants
16. pants	–	–	9. pants
17. pants	–	–	10. pants
18. pants	–	–	11. pants
19.–151. pants	–	–	–
–	1. pants	4. panta 1. punkts	–
–	2. pants	4. panta 2. punkts	–
–	3. pants	–	–
–	4. pants	–	–
–	5. pants	–	–
–	6. pants	–	10. pants
–	7. pants	–	–
–	8. pants	–	5. pants
–	9. pants	–	4. pants
–	10. pants	–	–

–	11. pants	–	–
–	12. pants	–	–
–	13. pants	–	–
I pielikums	–	I pielikuma A un B daļa, 1.–10. daļa	
II pielikums	–	–	I pielikums
III pielikums	–	–	III pielikums
IV pielikums		–	IV pielikums
V pielikums		–	V pielikums
Va–XX pielikums	–	–	–
–	I pielikums	I pielikuma B daļas 11. daļa	–
–	II pielikums	–	III pielikums
–	III pielikums	–	II pielikums
–	IV pielikums	I pielikuma B daļas 11. daļas papildinājums	
–	V pielikums	–	–
–	VI pielikums	–	–